ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 220 (13536)
1971 оной сентябриин 17, пятница

Сэн 2 мүнгэн

ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ 54 ХҮНДЭЛЭЛДЭ

...гаса хуряалга шалганабди

...МХИТЭЙ АЖАЛАЙ ЖЭШЭЭ

...хуряалгын шахардуу ...юумэн эндэ зэргэ- ...Үбһэ хуряалга, си- ...таряа хуряалга... ...алишье гэлтэгүй ...Иимэ сагта колхозой ...СССР-эй Верхов ...депутат Дондок ...ич Цыбикжапсв ур- ...бүхы юумэеэ ...гоор, гурим руунь ...э оролдоно.

...үерлэжэ, нилээд ...гай уһанда абтаа- ...колхозой гэшүүд улам ...журамтайгаар ...нийтынгээ адууһа ...хүрэхэ тэжээлээр ...илгоёо амжалтатай- ...хэжэ байнхай. Кол- ...вленин ажахынгаа ...дүүдые—үбгэн, залуу- ...бэлэдхэлгэдэ эл- ...даа. Бүхыдөө үбһэ- ...звено эмхидхэгдэжэ, ...хүн ажаллажа оро-

...бэлэдхэлгын түрүү- ...өө хойшо звенонуу- ...до социалис мүры- ...өөр дэлгэржэ, хүн ...досотойгоор ажал- ...өөнэй дүн табан хо- ...согсологдожо байгаа. ...түрүүлэгшэ, парт- ...ретарь, мэргэжэлтэд ...звенонуудые хубаа- ...баад. тэндэ саг үргэл- ...ажалыень шалгаһан, ...туһаламжа хүргэһэн ...гаа үбһэшэдтэй ...газараа тодорхойл- ...аха, ой модоной ...мэтэ хээрын ногоо. ...дагүй газарай ...шын ээлжээндэ ху- ...байха юм.

...дундаһаа 3-дахи ...Яков Ефремович ...хүтэлбэрилдэг звe- ...ябана. Энэ звe- ...2 мянга гаран центнер ...жэ, даабаряа үлүү- ...хэй. Мүн Чагдар ...ич Банзаракцаевай ...луговодуудай звено ...гол түлэб оньһон ...трактор машинын ху- ...1920 центнер ...лэнхэй.

...хуряалгада колхозой ...олоороо хабаадана. ...рэшэд тусхай звe- ...эмхидхэжэ, харуу- ...даа һайн шанартай ...дхэдэг заншалтай. ...звенонуудай дунда- ...хонишон Баир ...вай отарынхид 12 ...ко, 700 центнер үб- ...Үшөө горох-обёо- ...сабшажа, 300 цент- ...лһэн байна.

...түрүү хонишон— ...ргий Лубсанович Ул- ...центнер үбһэтэй бо- ...Иимэ жэшээнүүд эндэ

...гэшүүдэй абьяаста ...үрэеэ элитээр ха- ...лэй мэдээгээр эндэ ...центнер үбһэн һүри- ...Гадна 200 тонно сенаж, ...витамин элбэгтэй но- ...рил бэлэдхэгдэнхэй. ...хуряалгамнай үргэл- ...— гээд колхозой тү- ...Д. Ю. Цыбикжапов ...— Үшөө 7—8 мян- ...ер үбһэн бэлэдхэгдэ- ...ган центнер зелён- ...ган центнер горох- ...лисо үбһэшэлэгдэхэ, адагынь 40 мянган центнер һолоомон абтаха. Тиигэжэ нийтынгээ адууһа малда зоотехническэ нормын ёһоор эдюулхэ бүдүүн тэжээл абтаха.

Колхозой түрүүлэгшын хэлэһэндэ үнэншэхөөр. Юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ үбһэшэдэй бригаданууд тараагдаагүй, ажаллажа үргэлжэлһөөр. Тиигэжэ колхозой гэшүүд нёдондонойхиһоо 2—3 мянган центнер ехэ үбһэ бэлэдхэхээр хараална.

Энээнэй хажуугаар шэмэтэ тэжээл, силос даража абаха хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд горитой анхарал табина. Кукурузын ногоогоор 3 мянга гаран тонно силос дараад, мүнөө үедэ горох-обёосой холисо, зелёнко энээндэ хэрэглэжэ байнхай. Тиигэжэ энэ жэл адагынь 6 мянган тонно силос даража абаха хүсэлэнтэй ажаллана.

Нийтын адууһа малда таряа талханай зүйл хүсэд хүрэхөөр абтахаар хараалагдана. Орооһо тарянанай ургаса эндэ яһала һайн, гектарай 12—13 центнер таряан дунда зэргээр хуряагдана.

— Гүрэндөө таряа худалдаха түсэбөө 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэжэ, үрэһэ хүрэнгэеэ хүсэд хаагаад, колхозой гэшүүдтэ, нийтын малда нилээд ехэ таряан үлэхэ, — гэжэ Дондок Юмажапович найдамтайгаар хөөрэнэ.

Орооһо тарянанай гараса мүнөө үедэ хэр хурданаар тэрэниие хуряажа абаһанһаа болохо гэжэ ажахын гэшүүд, механизаторнууд һайса ойлгоно. Тиимэһээ тэдэнэр үдэр, һүниие мэдэнгүй хүдэлнэ.

Теэд хура бороон ходо орожо, ажалдань ехэ һаад хүргэнэ. Сэлмэт үдэрэй ерэжэ, баалай хатахалаар лэ, комбайнернууд заашье һаадгүйгөөр ажаллана, һүниин тэнһээ үнгэртэр, шүүдэрэй ехээр унатар ябана.

...Хэдэн олон ялагар галнууд Бургалтайн хойгуурхи полинууд дээгүүр ялагасана. Эндэ колхозой хорёод комбайн, арба гаран автомашина һүниин харанхыдашье торон тогтонгүй ажаллана хэбэртэй.

Полиин захада зогсожо байһан ГАЗ-93 автомашинын жолоошон Николай Корякинтай хөөрэлдэхэдэ, тэрэ нигэжэ мэдүүлээ:

— Комбайнуудай ябаха аргагүй боложо зогсоогдоходол, манай хүдэлмэри дүүрэдэг. Автомашинануудай һайнууд, манай хүдэлмэридэ һаад хүргэхэ юумэн байхагүй.

Түрүүшын комбайнда дүтэлжэ ерэхэдэ, тэндэ колхозой үнинэй комбайнер Прокопий Хамаганович Иванов ажаллажа ябаа. Тэрэнэй хойноһоо нёдондоной хуряалгын чемпион Бато-Мунко Бадмаев болон бусад комбайнернууд тэгшээр зурыһан баалнуудые үмхүүлэн урагшаа дабшана.

— Мүнөөдэр үдэһөө хойшо ажаллажа орообди,— гээд, дүршэл ехэтэй комбайнер Иванов хэлэбэ. — 8-дахи бункераа ябуулааб. Гектарай 13 центнер шэниисэ абтана. Шүүдэрэй унатар лэ хүдэлхэбди.

Зүб лэ даа. Хуряалга хэмээр час, минута бүхэниие алдахагүй гэжэ оролдохо саг ха юм. Комбайнуудһаа ороһон таряан тэрэ дороо сэбэрлэгдэжэ, гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда зөөгдэнэ, үрэһэндэ хаагдана.

Колхозой механизаторнууд Борьёогой совхозой мэргэжэлтэд, механизаторнуудай хандалга бэшэгтэй танилсажа, тэдэнэрэй дүй дүршэлые халан абаа. Бүхы комбайнуудынь хоёр бүлэг болгогдонхой. Нэгэниинь (9 комбайн) Зэлтэрын отделенидэ, нүгөөдэнь (21 комбайн) 2-дохи отделенидэ ажаллана. Иигэжэ комбайнуудые томо бүлэг болгожо хүдэлгэхэдэ, ашаг үрэ ехэтэй байна бшуу.

Комбайнернуудай, трактористнуудай дуталдахада, илангаяа хоёрдохи хүдэлмэридэ ябагшадай дундаһаа шэлэн абтаһан байна. Бүхыдөө хорёод хүн бусад ажалһаа абтажа, комбайн, тракторта һуулгагдаа. Тиигэжэ тэдэниие хоёр халаанда хүдэлгэхэ арга олгогдоо бшуу. Эдэнэрэй олонхинь механизаторнуудай бүгэдэ нийтын һуралсал колхоздоо дүүргэжэ гараһан байха юм. Тиимэ зоной дунда Афанасий Табанов, Бальчин Лубсандашиев болон бусад бии.

Энэ жэлдэ таригдаһан 5130 гектар орооһото ургамалнуудаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахаар эдэнэр зоригжонхой. Механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн 5 хоног бүри согсологдоно. Түрүүшүүлдэ Улаан вымпел барюулагдана, тусхай «Сахилгаан» газетэдэ тэдэнэр бэшэгдэнэ.

Ю. КОРКИН,
А. СУББОТИН,
Б. ГЫЛЫКОВ,
«Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй нүүдэл редакци.

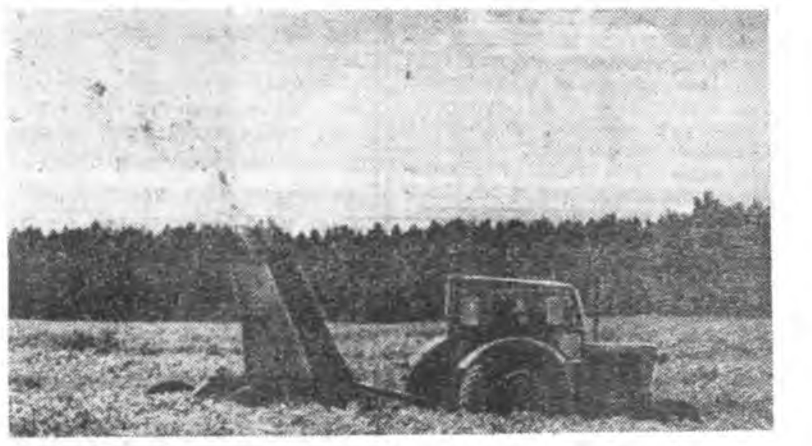

Кабанскын совхозой хүдэлмэришэд оньһон техникэ хэрэглэжэ, хартаабхаяа хуряадаг болонхой. Комбайн табихынгаа урда тээ хартаабхын эшэ сабшадаг, арилгадаг агрегат табина. Малтагдаһан хартаабха комбайнһаа машинада ашагдажа, илгалгын пункт абаашагдажа, конвейер дээрэ буулгагдаһанай удаа жэжэ, томын талаар илгагдаад, бункерта ороно. Иимэ түхэлэй пункт ажахын 1-дэхи отделенидэ тодхогдоһон юм.

Хартаабха хуряалгада 5 комбайн хүдэлнэ. Петр Петрович Суворовой хүтэлбэрилдэг агрегат бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хартаабхын эшэ сабшадаг агрегат; П. П. Суворов ажалдаа; оньһон аргаар хартаабха ашагдана.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

БАЯН ТАЛЫН ХЭШЭГ

Уужам даа, Ноёхоной тала дайда. Эндэ хэдэн комбайнуудай хойно хойноһоо һубарилдан, таряан далайн дундуур «тамаржа» ябаhань холоһоо харагдана. Кузоваараа обойсо шаргал шэниисэ ашаһан сэнхир-хүхэ шэрэтэй «ЗИЛ-555» түхэлэй автомашинанууд колхозой түб һууринай баруун-хойтохи добо дээрэхи орооһо тарянанай тоог тээшэ таһалгаряагүй субанад. Тэндэ ерэһэн лэ автомашинанууд ехэ сарай дорохи авто-шэгнүүр дээрэ зуг татан саашалаад, түмэр-бетон шала дээгүүр обоолоотой шэниисын хажууда кузоваа хүнтэрүүлэн ашаагаа буулгана. Тээ саанаханань Галуута-Нуурай техническэ мэргэжэлэй 3-дахи училищиин бүлэг һурагшад зернопультаар орооһо тухагүй сэбэрлэнэ. Мүн тиихэдэ Улаан-Үдын лесотехникумэй һурагшад сэбэрлэгдэһэн шэниисэ адар томо «КРАЗ» түхэлэй автомашинада ашана.

Комбайнһаа асарагдаһан орооһон тэрэ дороо сэбэрлэгдээд, орооһо таряа тушаан абадаг Харланай пунктда эльгээгдэнэ. Энэ хүдэлмэридэ Улаан-Үдын лесотехникумэй һурагшад Галина Хантургаева, Галина Сорокина болон мүнөө жэл дунда һургуули дүүргэжэ, түрэл колхоздоо үлэжэ ажаллахаар шиидэһэн Вера Гармаева, Валентина Дылыкова гэгшэд эрхим һайнаар ажаллана. Таряа зөөхэ хүдэлмэридэ табигдаһан аймагай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй, Галуута-Нуурай шахтоуправлениин АТХ-гай жолоошод нүхэд Мокров, Толстоногов, Брянский, Ефимов гэгшэд үдэр бүриингөө даабарийе үлүүлэн дүүргэнэ.

Ноёхоной таряашад орооһо сэбэрлэжэ гүрэндэ тушаахаһаа гадна, мүн ерэхэ жэлэйнгээ үрэһэ хүрэнгэ һайн шанартайгаар бэлэдхэжэ абахые оролдоно. Эндэ орооһо сэбэрлэдэг адар томо агрегат үдэр, һүнигүй хүдэлнэ. Сэбэрлэгдэжэ гараһан шэниисэеэ автомашинада ашаад, баруун урдахи ута сагаан шулуун амбаарта оруулжа буулгана.

— Манай колхоз мүнөө жэлдэ хүрэнгын 17 мянган центнер орооһо хадагалха түсэбтэй юм. Энэ даабаримнай саг болзорто бэелүүлэгдэхэл байха. Мүнөө 6 мянга шахуу центнер орооһон сэбэрлэгдэжэ хаагдаа. Энэ хүдэлмэримнай үдэр бүри таһалгарягүй ябуулагдана, — гэжэ колхозой агроном Дугаржаб Бадмаев хэлэнэ.

Таряа хуряалгаа түргэн болзорто, һайн шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахаар республика дотороо үүсхэл гаргаһан Ленинэй орденто Борьёогой совхозой механизатор, комбайнернуудай уряае һайшаан дэмжэһэн Ноёхоной таряашад Агуу Октябриин 54-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон байна. Эндэ комбайнернуудай, орооһо зөөгшэдэй, сэбэрлэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй эршэ улам хүсэтэйгөөр сохилно. Хүн бүхэн лэ хараалагдаһан даабаряа саг болзортонь дүүргэхые, үлүүлэн дүүргэхые оролдоно гэжэ тэмдэглэлтэй.

— Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ажахымнай таряашад гүрэндөө 8 мянган центнер орооһо худалдаха түсэбтэй юм. Мүнөөдэрэй дүнгөөр Харланай пунктда бүхыдөө 8.900 центнер шэниисэ тушаагдаад байна. Түсэбһөө гадуур орооһо таряа тушаалта мүнөөшье үргэлжэлһөөр,—гээд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Хайдапов баяртайгаар мэдүүлээ һэн.

Энэ колхозһоо үдэр бүри 20 автомашина Харланай пунктда орооһо зөөнэ. Комбайнһаа орооһо зөөхэ хүдэлмэридэ 16 автомашина табигданхай.

Урид хараалагдаһан түсэбэй ёһоор колхозой механизаторнууд гектарай дунда зэргээр 10,5 центнер орооһо абаха зорилготой юм. Мүнөө агрономой батсаамжаар гектарай 12—13 центнер хүрэтэр шэниисэ абтана.

Таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо түрүү комбайнернууд Гомбожаб Рабданов, Самбу Цоктоев, Сергей Эрдынеев, Заято Васильев, Юндэн Цырендондоков, гэгшэд үдэртөө түсэбэй ёһоор 17 гектар таряа хадаха нормоёо аяар 30—35 гектарта хүргэнэ.

— Колхозоймнай таряашад байгша ондо Эхэ орондоо 12 мянган центнер орооһо тушаахаар абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа сүм дүүргэхэл байха,—гээд, агроном Дугаржаб Бадмаев бусаха дээрэмнай баяртайгаар мэдүүлээ һэн.

Вл. ЖИГЖИТОВ, манай корр.

Сэлэнгын аймаг.

Республикын колхоз, совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай

1971 оной сентябриин 14-нэй мэдээн

(ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ПРОЦЕНТЭЭР)

Аймагууд	сабшагдаһаниинь	һуриилэгдэһэн үбһэн	Ногооной гурил	Сенаж	Силос	Һолоомоной сомогдоһониинь
Баргажанай	36	26	—	5	79	50
Баунтын	97	38	—	—	—	—
Бэшүүрэй	68	55	90	85	61	8
Зэдын	29	22	58	11	32	—
Яруунын	58	23	78	—	45	—
Загарайн	71	55	27	106	69	8
Захааминай	78	58	6	167	101	—
Кабанскын	70	59	82	60	69	40
Хэжэнгын	89	68	93	72	86	—
Хурамхаанай	57	38	—	19	82	7
Хяагтын	57	62	41	28	49	14
Мухар-Шэбэрэй	65	44	116	50	66	—
Ахын	76	56	—	—	—	—
Прибайкалиин	56	53	—	64	77	—
Хойто-Байгалай	37	11	—	—	19	53
Сэлэнгын	53	39	115	11	44	—
Түнхэнэй	70	52	107	—	70	—
Улаан-Үдын	40	32	24	54	49	18
Хориин	54	34	28	169	40	—
Республика дотор	59	42	76	49	59	10

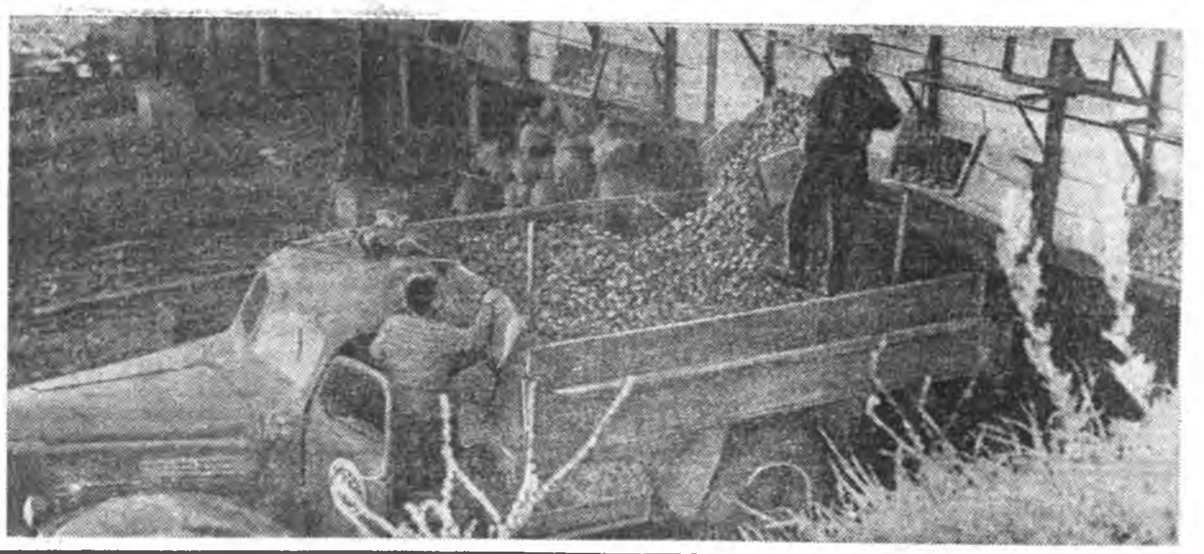

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭБЭ

Хэжэнгын аймагай Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой малшад һү һаали дээшэлүүлхэ талаар энэ жэлдэ яһала һайн амжалта туйланад. Жэлэй түрүүшын найман һарын туршада тэдэнэр 2875 центнер һү һааһан байна. Энэмнай жэлэй түсэбэй 90 шахуу процентнь болоно.

Һаяхан тус совхозойхид үшөө нэгэ үндэр амжалта туйлаа. Тус ажахын һаалишад гүрэндэ һү тушааха юһэн һарынгаа түсэб сентябриин 1-дэ амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Түсэбөөр хараалагдаһан 2150 центнерэй орондо 2194 центнер һүн гүрэндэ тушаагдаа.

Совхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлһэн Е. Кузьмина, А. Лосева, Е. Корнакова, Г. Игнатьева болон бусад эрхим һайнаар хүдэлжэ, нүхэдтөө ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Евдокия Кузьмина найман һара соо үнеэн бүриһөө 1849 килограмм һү һаанхай.

— Гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэб Агууехэ Октябриин һайндэр болотор үлүүлэн дүүргэхэбди,— гэжэ совхозой малшад мэдүүлнэ.

Г. ЛУБСАНОВ.

ЭНЭ ТАСС ҺОНИН

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

...Арадай революциин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ...Арадай Ехэ Хуралай Президиум Совет ороной олохон пар... гүрэнэй хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон сэрэгэй ал...адые Совет, Монгол оронуудай хоорондын аха дүү ёһоной ...саае, СССР МНР хоёрой түгэлдэр харилсаа холбоо бэхи...рэгтэ ехэ туһа хүргэһэнэйнь түлөө Монголой Арадай Рес... орденууд, медальнуудаар шагнаһан байна.

...тскэ Союзда ерээд байһан МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи сек... МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. Це... сентябриин 15-да Сүхэ-Баатарай орден ба «Монголой Арадай ... 50 жэл» гэһэн ойн баярай медалиие КПСС-эй ЦК-гай ...на секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ барюулаа.

...лэн нүхэд Г. И. Воронов, В. В. Гришин, Ф. Д. Кула... К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Сус... А. Н. Шелепин, К. Ф. Катушев гэгшэдтэ ойн баярай ме...дууд барюулагдаба.

...МНР-тэ айлшаар ошоод байха үедэнь нүхэд А. П. Кириленко, ...Косыгин, М. С. Соломенцев гэгшэдтэ шагналнууд барюулаг... байгаа.

...шагналнуудай түлөө МНРП-гэй ЦК-да, МНР-эй правитель... ...шагнагдагшад үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө.

Л. И. БРЕЖНЕВ МУХАММЕД ЗАХИР ШАХТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев сентябриин 15-да Кремль соо Афганистанай король Мухаммед Захир Шахтай уулзаа.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ СССР Афганистан хоёрой хоорондохи хүршэ ёһоной харилсаае саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд, тэрэшэлэн мүнөө сагай уласхоорондын байдалда хабаатай шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Советскэ Союз Афганистан хоёрой хоорондо тогтоогдоһон хани, хүршэ ёһоной, үрэтэй һайн харилсаа холбоон совет, афган арадуудай аша туһада, бүгэдэ нийтын эб найрамдалай аша туһада хэлбэришэгүй үргэдхэгдэхэ, бэхижэхэ гээд батаар этигэжэ байһанаа нүхэр Л. И. Брежнев, Мухаммед Захир Шах элирхэйлэн мэдүүлбэд.

Энэ хөөрэлдөөндэ СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хабаадаа.

(ТАСС).

СОВЕТ-АФГАН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров Афганистанай король Мухаммед Захир Шахтай хөөрэлдөөгөө сентябриин 15-да Кремль соо үргэлжэлүүлһэн байна.

Хани ёһоной, үтэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ совет-афган хоёр талын харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудал хэлсэгдээ.

ҺАЙШААГДАН ДЭМЖЭГДЭНЭ

1980 оной Олимпиин наадануудые үнгэргэхэ хүсэлтэй байһанаа манай ороной ниислэл хото мэдүүлнэ гэһэн Моссоведэй шиидхэбэри тухай ТАСС-ай мэдээсэлые дэлхэйн бүхы информационно агентствэнүүд дэмжэн дамжуулаа. Энэ мэдээсэл Олимпиин уласхоорондын комитедэй ээлжээтэ сесссиин эхилээд байһан Люксембургдашье тэрэ дары хүрөө. МОК-ой президент Эвери Брэндед гэгшэ тус мэдээсэлые комитедэй гэшүүд баяртайгаар угтаа гэжэ мэдүүлбэ гээд Франс-Прессэй корреспондент мэдээсэбэ.

Москва хото 1980 оной Олимпиада үнгэргэхэ түрүүшын захил оруулаа гэжэ бүхы агентствэнүүд мэдээсэлнүүд дотороо тэмдэглэнэ.

СОВЕТ ХҮНҮҮДЭЙ ТУҺАЛАМЖА

Совет Улаан Хэрээһэнэй туһаламжын зүйлнүүдые тээһэн «АН-12» гэжэ самолет сентябриин 15-да Дели ошохоёо тусхай рейсээр Москваһаа ниидээ. Энэ туһаламжа уһанай үерһөө хохидоһон Индиин Бихар штадай хүн зондо зорюулагдана.

Тус самолет Индиин Улаан Хэрээһэнэй эмхинүүдтэ зорюулжа, үдхэрүүлэгдэмэл һү, барайгар, бүд, медикаментнүүдые абаашахань. Тэдэнэйнь дунда холерэ үбшэн эмшэлхэ 150 мянган дозо вакцинанууд болон бусад эмүүд бии.

„ЛУНОХОД-1“ АРБАН НЭГЭДЭХИ ХҮДЭЛМЭРИИН ҮДЭРӨӨ ДҮҮРГЭБЭ

ЗАМБУУЛННАЙ АЛАС ХОЛЫН ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛХЭ ЦЕНТР (ТАСС).

«Луноход-1» гэжэ совет автомат аппарадай һара дээрэхи хүдэлмэриин 11-дэхи үдэр дүүрэбэ. Өөрөө ябадаг лабораториин байһан райондохи һарын нюруугай бүридэл топ наринаар шэнжэлэгдээ. Луноход аппарат дабшалгын хизаарлагдамал оршон байдалда шэнжэлэгэ хэжэ үргэлжэлхэ зуураа, ойро тойронхи дайдын маршрутна үргэлжэ дүрэ зураг буулгаа. Телефотокамерын туһаламжаар абтаһан панорамна зурагууд һара дээрэхи шоройн микрорельеф ба бүридэлэйнь онсо өөрэ илгаанууд тухай научна һонин мэдээнүүдые тодорхойлһон байна.

Һарын үнгэрһэн үдэрэй турша соо автомат аппарат 100 шахуу метр зайе гаталаа. Һара дээрэ байха бүхы үе соогоо луноходой дабшаһан замайнь утын хэмжээн 10,5 километр болобо.

Иимэ аппарадай саашадаа байха ба научна шэнжэлгэнүүдые хэхэ арга боломжонуудыень тодорхойлхо зорилгоор, «Луноход-1» аппарадай түхеэрэлгэнүүд, агрегадууд ба научна приборнууд һара дээрэхи 11-дэхи үдэрэй туршада бүхы талаарнь шалгагдаа, шэнжэлэгдээ.

Дулаа үгэхэ изотопын нөөсын бага болоһонһоо уламжалан, приборнуудай таһалга соохи температурын доошоо оролго мүнөө адаглан шэнжэлэгдэнэ.

Луноходой бүхы түхеэрэлгэнүүд ба агрегадууд хангалтатай һайнаар хүдэлжэ, һарын үдэрэй турша соо аппарадай дабшаха ба шэнжэлгэнүүдые хэхэ арга боломжо хангаа.

ГОЛ ЗОРИЛГОНУУДАЙ НЭГЭН

ЮҺЭДЭХИ ТАБАН жэлэй түрүүшын жэл түлэг дундаа ябажа байна. Жэлэй үнгэрһэн саг соо ороной промышленность, хүдөө ажахы, соёл культура, эрдэм ухаан гэхэ мэтын һалбаринуудта нилээд амжалтанууд туйлагдаа. Мүн хүн бүхэнии коммунис үзэлөөр хүмүүжүүлхын тулада гүнзэгы удхатай хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ.

Манай Буряадай республикын ажалшад КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, байгша оной түрүүшын найман һарын туршада арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ талаар нилээд амжалта туйлаба. Жэшээнь, промышленна продукци худалдаха, мүн шухала хэрэгтэй продукциие саг болзор соонь һайн шанартайгаар бүтээн гаргаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэ. Түсэбһөө гадуур 17 миллион шахуу түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаа. Республикымнай промышленностиин 170-аад предприяти түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ ёһо гуримаар хүдэлжэ, промышленна бүхы продукциин 98 процентые бүтээн гаргана, тиихэдэ бүхы олзо доходойнь 99 шахуу процентые үгэнэ. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, ажалай шэнэ гуримай үйлэдбэридэ тон һайн нүлөөтэй байһыень гэршэлнэ. Мүн республикымнай хүдөө ажахыда нилээд ехэ юумэн хэгдэнэ. Энэ зунай үерэй үлэгдэлые усадхахын хажуугаар колхоз, совхозуудай ажалшад оролдосотойгоор ажаллана. Байгша ондо манай республикын хүдөөгэй ажалшад 11,2 центнер таряа, 90 центнер хартаабха, 160 центнер овощ, 170 центнер кукурузын ногоон намаа, 300 центнер куузику, хээрын сабшалангһаа 11 центнер, таримал ногоонһоо 20 центнер үбһэ хуряажа абаха зорилготой юм. Тиихэдэ жэлэй туршада гүрэндөө 59 мянган тонно адуу малай ба шубуунай мяха, 122 мянган тонно һү, 6450 тонно хониной нооһо, 62 миллион шубуунай үндэгэ; тэрээн соoһоо түсэбһөө гадуур 5 мянган тонно мяха, 17 мянган тонно һү, 200 тонно хониной нооһо, 20 миллион шубуунай үндэгэ худалдаха социалис уялга абанхай.

Республикымнай арадай ажахын бүхы һалбаринуудай амжалтатайгаар, урагшаа хүгжэхэ бүри хүн бүхэнии коммунис үзэлөөр хүмүүжүүлхын тулада ниитэ политическэ хүдэлмэриие саг үргэлжэ үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха гээшэ партийна организацинуудай гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Партиин XXIV съездын баталан абаһан шиидхэбэринүүдые болон бусад документнүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын, тэдэнэй гүнзэгы удха шанарые ажалшан олониитэдэ ойлгуулхын тула, бэлиг шадабаряа, ажалайнгаа түрүү онол арга шадамар бэрхээр хэрэглэжэ ажалладаг партийна организацинууд нилээд олон бии. Тэдэнэй тоодо Улаан-Үдын авиационно, локомотив-вагон заһабарилгын, «Теплоприбор», «Электромашина», судна бүтээлгын заводуудай, нарин сэмбын фабрикын, Хурамхаанай, Аргатын ба Дэрэнэй совхозуудай, Мухар-Шэбэрэй «Родина» колхозой, Хориин аймагай Анаагай, Үдын ба Хориин совхозуудай, Түнхэнэй «Сибиряк» колхозой ба Саянанай совхозой, Бэшүүрэй «Победа» ба «Рассвет» колхозуудай, Хэжэнгын, Худанай, Чисаанын ба «Первомайский» совхозуудай, Улаан-Үдын аймагай «Маяк», «Дружба» ба «Искра» колхозуудай, Зэдын «Заречный», Ториин «Октябрьский» совхозуудай, Кабанскын совхозой болон бусад аймагуудай колхозууд, совхозуудай партийна организацинуудые нэрлэмээр.

Партийна эдэ организацинууд ойлгууламжын хүдэлмэриие ажалшадай дунда эртэнһээ һайн болзотойгоор зохёогдоһон тодорхой түсэбэй ёһоор ябуулна. Агитаторнуудай, политинформаторнуудай, лекторнууд ба элидхэлшэдэй ябуулха хүдэлмэри, харуулан ойлгуулха агитаци, ханын газетэ, хуудаһануудые гаргаха тухай тэрэ түсэб соонь хараалагдана. Ажахын политическэ ээлжээтэ зорилгонуудые үндэр хэмжээндэ бэелүүлхэ хэрэгтэ социалис мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, ажалай түрүүшүүлдэ моральна ба материальна урмашуулга саг болзортонь үзүүлхэ тушаа бодото анхарал хандуулагдана. Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Колобков В. И.) байгша оной таряа хуряалгын хүдэлмэриие саг болзор соонь һайн шанартайгаар, эмхидхэлэй үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ зорилготойгоор ажалшадай дунда ябуулха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин яһала һайн түсэб зохёоһон байна. Энэ түсэбэй ёһоор мүнөө юумэн хэгдэнэ. Партийна организациин агитаторнууд, политинформаторнууд, тэрэ тоодо багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа хуряалгын гол участогууд — полевой стануудаар эртэнһээ хубаарилан табигданхай. Колхозой бүхы бригаданuудта социалис мүрысөөнэй эли тодорхой дүримүүд зохёогдонхой. Таряа хуряалгын үедэ социалис мүрысөөнэй ябасын дүн таба-табан хоногоор согсологдожо, шалгарһан бригадада дамжуулгын улаан туг барюулагдана. Тиихэдэ мүрысөөндэ илагша түрүү механизаторнуудай нэрэ хүндын түлөө полевой стан дээрэ тэдэнэй алдар соло бэшээтэй улаан туг хиидхэгдэхэ байна. Энэнһээ гадна мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ мүнгэн шан барюулагдаха юм. Имэшүү моральна ба материальна урмашуулганууд тус аймагай «Заганский» колхоздо (партийна эхин организациин секретарь нүхэр Яковлев А. Ф.), «Эрдэм» совхоздо (парткомойнь секретарь нүхэр Доржиев А. С.) хараалагданхай. Мүнөө аймагай колхозууд болон совхозуудай полевой станууд яһала һайнаар янза бүриин плакадууд, лозунгнуудаар шэмэн гоёогдонхой. Аймаг соо ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ хүдэлмэриин шэнэ һонин гэхэдэ, таряа хуряалгын үедэ ажалдаа эрхим амжалта туйлаһан хүдэлмэришэндэ КПСС-эй райком тусгаар баяр баясхалангай адрес барюулдаг болоо.

Колхознигуудай дунда ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (партийна эхин организациинь секретарь нүхэр Цыбденов Б. Л.) горитойхон анхарал хандуулагдана. Байгша ондо тус колхозой шиидхэхэ зорилгонууд плакат, лозунгнуудта, самбарнуудта эли тодоор харуулагдана. Ажалай эрхим түрүүшүүл, тэдэнэй бэелүүлжэ байһан ажал хүдэлмэри тухай һара бүхэндөө ханын газетэ, дайшалхы, сахилгаан хуудаһануудта бэшэгдэнэ. Жэшээнь, энэ колхоздо мүнөө жэлэй үбһэ хуряалгын үедэ тусгаар комсомол-залуушуулай бригада эмхидхэгдээ һэн. Энэ бригадын олонхидынь байгша ондо арбадахи класс дүүргэһэн һурагшад юм. Эдэ залуушуул үглөөгүүр эртэнһээ үдэшэ орой болотор ажаллажа, колхозой правлениин, партийна ба комсомолой организацинуудай тэдэндэ даалгаһан даабариие нэрэтэй солотойгоор бэелүүлнэ. Бригада соо үдэр бүри һонирхолтой темээр хөөрэлдөөн үнгэргэгдэжэ, саг үргэлжэ лекци, элидхэл уншагдана, сахилгаан хуудаһанууд, ханын газетэ гаргагдана.

Республикымнай городууд болон хүдөө нютагуудта лекционно пропагандын тусгаар тогтомол гуримай ёһоор саг үргэлжэ ажахын — политическэ зорилгонуудтай тааралдуулһан тематикатай болгохо ба тэрэнэй удха шанар, хүн зондо ойлгуулха онол аргыень нарижуулха тушаа партийна организацинууд ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Жэшээнь, Зэдын, Сэлэнгын, Кабанскын, Улаан-Үдын, Хориин, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй гэхэ мэтэ аймагуудаар лекци, элидхэлнүүд, тэрэ тоодо ниитэ-политическэ болон экономическа темэнүүдээр лекци хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор уншагдана. Лекционно пропагандада СССР-эй Наукын академиин Сибириин таһагай Буряадай филиалай эрдэмтэд, республикымнай дээдэ һургуулинуудай багшанар, партийна, советскэ, ажахын, профсоюзна ба комсомолой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй олонхидынь эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэй дунда Буряадай филиалай эрдэмтэд — эрдэмэй кандидадууд И. М. Занданов, Б-М. Б. Балданов, Т. М. Михайлов, Г. И. Туговик, багшанарай институдай багшанар-эрдэмэй докторнууд Д. Б. Улымжиев, Е. Е. Тармаханов, эрдэмэй кандидадууд Г. Д. Басаев, В. И. Затеев, Н. Л. Дульбинов, Зүүн Сибириин технологическа институдһаа эрдэмэй кандидадууд В. К. Дырхеев, А. Н. Петров, Н. П. Мантаев, К. Б. Мохосоев, культурын институдай ахалагша багшанар Б. Ш. Доржиев, Г. Ф. Шалыгин, Б. З. Юшин, хүдөө ажахын институдһаа эрдэмэй кандидадууд Г. И. Хилтухин, Б. М. Митупов, ахалагша багша Д. Б. Мушанов болон бусад хабаадана.

Мүнөө үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриин гол зорилгонь гэхэдэ, ниитэ хүн зондо КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, бусад документнүүдые үшөөл гүнзэгыгөөр ойлгуулха, политическэ хүдэлмэриин эрэ мэсэ улам хурсадхажа, энээниие дайшалхы, добтолхы шэнжэтэйгээр эмхидхэжэ, эртэнһээ зохёоһон тусгаар түсэбэй ёһоор эмхидхэхэ гээшэ тон шухала. Агитатор, политинформатор, лектор ба элидхэлшэ бүхэн ажалшадай дунда ябуулагдадаг ойлгууламжын хүдэлмэридэ ямар нэгэн забһарлалга гэжэ огто байхагүй гээд ойндоо хадууха ёһотой. Имэ үндэр харюусалгатайгаар партийна организациин энэ даабарида хандаа һаань, хаанашье үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал аша үрэ ехэтэй байха бшуу. Мүнөө манай республика дотор хамта 13700-аад агитатор, 4 мянга гаран политинформатор, партийна комитедүүдэй 800 аад лектор ба элидхэлшэд, «Знание» бүлгэмэй 8 мянга шахуу гэшүүд ажаллана. Эдэ хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэм ухаа, ажалай баян дүй дүршэл саг үргэлжэ хараадаа абажа ажаллаха гээшэ партийна организацинуудай гол зорилгонуудай нэгэн мүн. Нэн түрүүн һаяхан хэблэлдэ толилогдоһон «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол олониитэдэ гүнзэгыгөөр ойлгуулха шухала. Ажалай аша үрыень, жаяг заршамые һайжаруулха, бодотоор хүгжөөхэ хэрэгтэ тус документын тон ехэ удха шанартай байһаниие хараадаа абажа, соёлой хүдэлмэрилэгшэд бүхэн ажаллаха ёһотой.

Д. ШАГДУРОВ,
КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР — 754 МЯНГАН

Буркоопсоюзай хүдөө ажахын продукт бэлэдхэгшэд ажалшадһаа үндэгэ худалдан абаха социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргэбэ. Үндэгэ суглуулха даабарияа 108 процентээр дүүргээ гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 754 мянган үндэгэ худалдан абаба.

Иигэжэ амжалта туйлаһанайнгаа ашаар тус коллектив 10 миллион 54 мянган үндэгэ хүүгэдэй болон эмнэлгын эмхи зургаануудта, столово, магазинуудта эльгээһэн байна.

Тарбагатайн аймпотребсоюзай (түрүүлэгшэнь нүхэр Медведев) хүдэлмэрилэгшэд урда жэлнүүдэйхидэл республика дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ. Тэдэнэр түсэбһөө гадуур 414 мянган үндэгэ бэлэдхэжэ, жэлэйнгээ даабари үлүүлэн дүүргээ.

Хяагтын аймпотребсоюз 327 мянган, Түнхэнэй аймпотребсоюз 268 мянган үндэгэ жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур суглуулжа шадаа. Загарайн, Бэшүүрэй, Баргажанай аймпотребсоюзуудай үндэгэ бэлэдхэгшэд түсэбтэ даабарияа нилээд үлүүлэн дүүргээ.

М. ДАНИЛОВ.

Профсоюзай ажабайд...

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАД МҮРЫСЭН...

Республикымнай хүдөөгэй ажалшад «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые ехэ һонирхолтойгоор угтажа, халуунаар дэмжэнэ. Энэ тогтоолые хүтэлбэри болгон, социалис мүрысөө бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлжэ, гүрэнэй түсэб даабариие, абаһан социалис уялгануудые сүм дүүргэхын түлөө ажалшадай дунда дэлгэржэ байһан тэмсэл хадаа КПСС-эй XXIV съездын табиһан ороной экономическа, социально-политическэ хүгжэлтын хараа түсэб амжалтатай һайнаар бэелүүлхэ шухалын шухала эрхэ нүхэсэл мүн болоно гэжэ хүн бүхэн мэдэрнэ.

Совхоз, колхозуудай профсоюзай организацинууд шэнэ юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө таряашад, малшад, механизаторнуудай — хүдөөгэй бүхы ажалшадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлнэ. Тиихэдэ гол анхаралаа шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ хандуулна. Энэньшье ойлгосотой. Байгша ондо һайнаар ажаллажа гарабал, саашадаашье һайнаар хүдэлхэ, түсэб уялгануудаа дүүргэхэ бата бэхи үндэһэ һуури табигдаха ха юм.

Тиимэһээ республикын хүдөөгэй ажалшад энэ жэлдэ үндэр уялгануудые абанхай. Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб орооһо, хартаабха, овощеор октябриин 1 болотор, нооһо, үндэгөөр — октябриин 10, һүөөр — ноябриин 25, мяхаар декабриин 25 хүрэтэр дүүргэхээр шиидэнхэй. Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлжэ, табан жэлэй түрүүшын жэлдэ гектар бүриһөө дундаа зэргээр 11 центнер орооһо, 90 центнер хартаабха, 160 центнер овощ, 300 центнер куузику, 170 центнер кукурузын ногоон набша, 11 центнер үбһэ хуряаха уялгатай. Нёдонжо жэлэйхитэй жэшэбэл, ниитын малда 1,3 дахин ехэ тэжээл бэлэдхэгдэхэ хараатай.

Абаһан эдэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хүдөөгэй ажалшад мүнөө үедэ үсэд нэтэрүүгээр тэмсэнэ. Энэ зундаа хура боротой байжа, гол горхонуудай үерлэһэнһөө боложо, ехэхэн хэмжээнэй сабшалан, таряалан үһанда абтаһан байна. Тиибэ ябаашье республикын олохон ажахынууд тэжээл бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалтые нэгэн доро эмхитэйгээр ябуулжа, муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хаа хаанагүй шэнэ технологи, түрүү онол арга хэрэглэгдэнэ. Олон ажахынууд витаминтай ногооной гурил, сенаж болон силос нёдондонойхиһоо ехээр бэлэдхэжэ абана.

Тэжээл бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалга дээрэ ажаллажа байһан зоной дунда социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэрэниие зүбөөр хүтэлбэрилхэ гээшэ профсоюзай организацинуудай мүнөө үеын түрүүшын зорилго болоно. Мүрысөө эмхидхэлгэдэ бага, жэжэ юумэн гэжэ байдаггүй, профсоюзуудай ябуулдаг эмхидхэлэй, ойлгууламжын бүхы хүдэлмэри абаһан уялгануудаа арга бэшэ дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалшан бүхэниие элсүүлхэ ёһотой.

Хяагтын, Бэшүүрэй, Кабанскын, Прибайкалиин аймагуудай олохон ажахынуудаар социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ тэмдэглэлтэй. Эндэхи профсоюзай организацинууд, рабочком болон профкомууд партийна организацинуудай хүтэлбэри доро, совхозуудай захиргаануудтай, колхозуудай правленитэй хамта мүрысэгшэдэй гол анхаралые ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха, эрхим шанартайгаар ажаллаха хэрэгтэ хандуулна, материальна болон моральна урмашуулгын ёһо гурим зүбөөр хэрэглэнэ.

Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо тэжээл бэлэдхэлгын бүри урда тээ оньһожоруулагдамал 15 звено эмхидхэгдээд, тэдэнэй хоорондохи социалис мүрысөөнэй гурим зохёогдоһон, бултанда дуулгагдаад байгаа һэн. Тус колхоз тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, мүнөө таряа хуряалга, худалдалгаяа эмхитэйгээр ябуулна.

Энэ аймагай «Дзержинский» совхоздо мүрысөөнэй дүн табан хоногто согсологдожо, илагшадта дамжуулгын Улаан туг, вымпелнүүд үнэтэ бэлэгүүдтэйгээр барюулагдана. Дүнгэй согсологдоходо тэжээлэй болон ургаса хуряалгын шанар, ажалай гаргаша хараада абтана. Һүүлшын дүн гаргахада тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа 110 процентһээ доошо бэшэ шанартайгаар дүүргэһэн ... хүтэлбэрилэгшэ амаралтын ... шан ошохо путёвкоор, гэһэн ... нэмэлтэ түлбэреэр шагнагдана. Тиихэдэ ургаса хуряалгын ... гадэхи һуури эзэлһэн ... бригадын бригадир ВДНХ ... путёвкоор комбайнай ... хид «1971 оной ургаса ... гын чемпион» гэһэн нэрэ ... хүртэжэ, Прибалтикын ... кануудаар аяншалха ... шагнагдаха.

Имэ тодорхой, хүн ... госотой, ажалай шэнэ ... уряалан зоригжуулһан ... мүрысөөнэй гуримууд ... Кабанскын, «Эрдэм», «...ский» совхозуудта, Сэлэнгын ... магай XX партсъездын ... тэ, Хяагтын Ранжуровай ... тэ, «Дружба» колхозууд ... республикын бусад олон ... нуудта зохёогдоод, гүйсэд ... гэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта хүдөөгэй ... шадай дунда тэжээл бэлэдхэлгэ ... ургаса хуряалтын энэ ... үедэ социалис мүрысөө ... хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнууд ... дэнэ. Зарим ажахынууд ... бороодо шалтаг барижа ... соонэй дүн хараалагдаһан ... тоо согсологдоногүй, олониитэдэ ... гагданагүй. Олохон совхоз ... рабочкомууд, зарим колхоз ... профкомууд дүн гаргахадаа ... тал түсэб даабариин дүүргэ... ража, харин абаһан ... уялгануудайнь дүүргэлтэ ... тоор шалганагүй. Энэ ... хогүй хэрэг. Социалис ... дүүргэгдэхын тулада ... юм. Тэрэшэлэн звено, ... гэшүүн бүхэнэй оруулһан ... лай хубитые гүйсэд һайн ... раада абангүй, шагнал ... ушар дайралдана. Мүрысөөнэй ... моральна талааранъ ... хэрэгтэ дутагдалнууд ... бии, энэ талаар тогтоол ... римые хазагайруулха ябадал ... дэнэ.

Хүдөөгэй профсоюзай ... зацинуудай зорилго гэбэл ... жээл бэлэдхэлгэ, ургаса ... дээрэ хүдэлжэ байһан ... да мүрысөө эмхидхэлгэ ... байһан бүхы дутагдалнууд ... рын сагта усадхажа, тэдэнэй ... сэ шадалые шэнэ табан ... түрүүшын жэлдэ абаһан ... уялгануудые амжалтатай ... дүүргэхэ хэрэгтэ элсүүлхэ ... ла болоно.

С. БАЛЬЖИНИМА...
хүдөө ажахын ба бэлэд... хүдэлмэри... профсоюзай облас... комитедэй түрүү...

Сэлэнгын целлюлоз-картоной комбинадай барилгые 1972 ондо дүүргэжэ, ашаглалгада тушаахаар хараалагдана. Мүнөө барилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябана. Эндэхи хүдэлмэришэд һайн шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэхын тула арга боломжоёо хэрэглэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэд. Тиишьегүй яаха гээшэб! Агуу Октябриин 54-дэхи ойн баярай һайндэр дүтэ орожо ерэнхэйл. Энэ ехэ һайндэрые ажалай бэлэгээр угтаха гэһэн зорилго ороноймнай хүдэлмэришэд урдаа табиһан ха юм. Сэлэнгын целлюлоз-картоной комбинадай барилгашад дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа бэлэй. Тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула габшагай шангаар хүдэлжэ байнад.

Энэ барилгада хабаадалсадаг «Сибтехмонтаж» трестын участогай барилгашад социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана Н. И. Белых гэгшын даадаг хабсаргагшад халаан бүриингөө даабари 30-40 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хабсаргагша В. Истомин ажалдаа; Н. И. Белых гэгшын даадаг хабсаргагшадай бригадынхид сорго тодхожо байна. Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

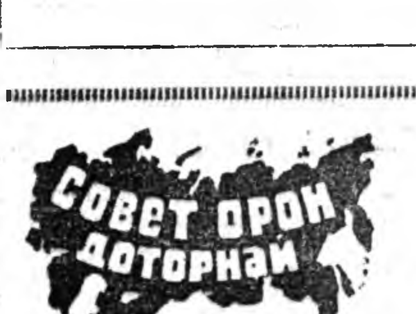

Байгша ондо Москва шадарай Малодубенска шубуунай фабрикын ажалшад нутаһа үсхэбэрилгэһээ 2 миллион түхэригэй олзо абаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ фабрикын цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

ГЕМАТОЛОГУУДАЙ БҮХЭСОЮЗНА СИМПОЗИУМ

ШЭТЭ. (ТАСС-ай корр). Шэтын медицинскэ институдай юрын физиологиин кафедра шуһанай ээдэлгын физиологи болон патологиин асуудалнуудые шэнжэлгээр орон соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлдэг юм. Һүүлэй табан жэлэй турша соо эндэ докторой — турбан, кандидадай — 15 диссертаци бэшэгдээ. Эрдэмтэд клиническэ медицинын талаар Байгал шадарайхидай иимэ габьяае хараадаа абажа, Бүхэсоюзна симпозиум Шэтэдэ үнгэргэхөөр шиидэһэн юм.

Медигүүдэй ехэ суглаан Шэтэдэ боложо дүүрээ.

ТАРЯАЛАНГАЙ ТАЛМАЙДА ГОСТИНИЦАНУУД БАРИГДАНА

Таряа хадалгаяа дүүргэжэ байһан Курганай «Урал» колхозой механизаторнууд Шатровско районой таряашадай мүрысөө найдамтайгаар толгойлно. Механизаторнуудай байра байдал һайжаруулха асуудалда колхозой зүгһөө саг соогоо анхарал хандуулагдаһан дээрэһээ иимэ амжалта туйлагдаа гэжэ таряашад мэдүүлнэ. Хээрын стан бүхэндэ хамтын һайн байранууд баригдаа. Эндэ халуун уһан, зайн гал, радио оруулагданхай. Хүнүүдэй амаржа унтадаг байрануудай хажууда столово, улаан булан түхеэрэгдэнхэй. Гэрнүүдэй сонхо доогуур сэсэг таряатай. Харгын хажуугаар уляангир, жэмэсэй модод һуулгагданхай. Комбайнернууд гэр байра барилгада, болбосон түхэлтэй болголгодо хабаадалсаа. Гадна хээрын стануудта бани баригдаа.

Н. СТЯЖКИН,
ТАСС-ай корр.

Курганай область.

«КОЛХОЗЖИВПРОМ» — КОЛХОЗ ХООРОНДЫН НЭГЭДЭЛ

Малай продукци промышленна аргаар гаргадаг областной шэнэ нэгэдэлые «Колхозживпром» гэжэ нэрлэһэн байна. Ажахын тоосоондо оруулагдаһан иимэ нэгэдэлые бии болгохо гээшэ угаа шухала болоһон байна гэжэ «Колхозживпромой» правлениин түрүүлэгшын орлогшо М. В. Посельников ТАСС-ай корреспондентдэ хэлээ. Адуу малнуудые оньһожоруулагдаһан томо ехэ байрануудта промышленна аргаар үсхэбэрилһэнэй ашаар лэ малай продукци гаргалга саашадаа ехэ болохо байна.

Областиин бүхы 308 колхоз нэгэдэлдэ оролсобо. Малнуудые шахан таргалуулха томо фабрикын колхоз бүхэндэ баригдахагүй дээрэһээ олохон ажахынууд мал шахан таргалуулха колхоз хоорондын нэгэдэлэй туһа хэрэглэлсэхэ байна. (ТАСС).

Орел.

ШЭЛЫН НОГООНОЙ ШЭМЭТЭЙ...

Ниитын адууһа мал харууһалгада олон жэл соо хүдэлһэн туладаа ажал тухайгаа тобшохоноор хөөрэхэ хүсэлэнтэйб. Үхэршэн ябаадшье үзэгдөө, Хонин ажалда ороһоор удаахан бологдобо., Адаглаад үзэхэдэ, хонин һүрэгые зунай тунга ногоондо һайнаар бэлшээжэ, таргалуулха гээшэ шухала гээд һанагдана. «Тураһан малда тоһошье шудхахада тэбээрихэгүй» гэжэ арадай дунда дэмы хэлсэдэггүй ха. Тиимэһээ би харууһалдаг хонидоо зунай элдин сагта һайнаар бэлшээжэ, тобиржуулхые ехэтэ оролдоноб.

Отарадамнай 240 эхэ хонин бии юм. Өөрынгөө нүхэр Олитой харууһалдагби. Энэ зундаа Забид гэжэ холын бэлшээридэ хонидоо адуулаабди. Энэмнай шэмэ һайхтай, тунга ногоотой нютаг юм. Хэды тиимэшье һаань, бэлшээриингээ газар һайса мэдэхэ, хирэ хирэ болоод бэ һэлгэжэ байха хэрэгтэй бшуу. Зунай аяма халуун наратай үдэрнүүдтэ гол горхоной эрье шадар, бүрхэгшэг, үүлэтэй сагтань хада уулаар бэлшээхэдэ таатай зохид байдаг. Саг соонь уһалжа, дабһа эдюулжэ байхада һайн. Үглөө эртүүр хонидоо бэлшээридэнь гаргаад, үдэшын харанхы болотор адуулдаг заншалтайбди. Тингэжэ хонн хурьгадаа бэлшээгээд байхада, һайнаар таргалдаг ааб даа.

Мүнөө үшөөл зунайнгаа бэлшээридэ байһаарбди. Энэ һарын хуушаар гү, али октябриин эхеэр үбэлжөөндөө орохобди. Ушарынь юуб гэхэдэ, үбэлжөөнэйнгөө бэлшээри гамнана гээшэбди. Тэндэмнай бэлшээриин газар багахан юм. Ехэнхинь хада уулатай газар.

Харууһалдаг хониднай бултадаа хүсэ шадалаар һайжараа, яһала таргалаа. Мүнөө намарай һэрюун бууба гээшэ. Тиимэһээ хонидоо хэнзэ ногоотой сабшалан дээрэ һайнаар бэлшээжэ, бүри таргалуулха зорилготойбди.

Үнгэрөөшэ үбэл-хабарай үедэ 240 эхэ хонинһоон 190 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр томо болгоод, ондоо отарада ... Хонин бүриһөө 3 кило... һон хайшалагдажа, аба... мнай дүүргэгдээ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ... мнай хүтэлбэрилэгшэ... хонишодто ехэ анхарал ... боложо, байра байдал... жаруулхые оролдоно. ... жөөндэ хонидой һайн ... данхай. Биданэй бай... дулааншье байшан ... һайн гэр байрада байга... лахадашье урматай даа.

Наймадахи табан ... шада бараг һайнаар ... гэжэ һанагдана. Ниитын ... мал хүгжөөлгэдэ миний ... багахан хубитые үндэр... жэ, гүрэн түрэмнай ... лай Улаан Тугай орден... һан байна. Энэ шагнал... һайнаар ажаллахые ... уялганашье. Тиимэһээ ... шоруулхые оролдохоб.

М. АРЗИ...
Ахын «50 лет Окт... колхозой хон...

Соведүүдэй хүдэлмэри

ЭРТЭЭНҺЭЭ БЭЛДЭХЭ

...ажалшадай депутадуудай Ахын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет ниитын малай үбэл гарзада оруулангүй харууһалха асуудал хаража үзөөд, зохихо хэмжээ ...хараалба, шиидхэбэринүүдые ... абаба.

...үбэлжэлгын үедэ һайн бэлэдхэлтэй ... дээрэһээ аймагай колхозууд малай гарза ... үсөөрүүлһэн юм. Тиигэжэ түсэб, уялга һайн дүүргэгдэһэн байна.

...зун урдахи жэлнүүдтэ орходоо тэжээл ... абтаа гээд аймагай Соведэй гүйсэдком ... Хэды тиигэбэшье аймагай зарим ко... нийтын малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэл... малай байрануудые тулюураар заһабарил... гэжэ гүйсэдком заагаа. Гадна мал ... болгон бүридхэхэ хэрэгтэ дутуу дунда... элирүүлэгдэһэн байба. Жэшээлхэдэ, бэл... арга боломжонууд, хото хорёогой баг... хараада абтадаггүй байһан ушар олон ... байгаа.

... үедэ ветеринарна, зоотехническэ хангалгаар ехэ дутуунууд элирдэг гээд үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Малшадые зоотехнигэй заабари баримталуулжа һургаха шухала. Энэ талаар жэлдээ һайн түсэб табигдадаг, теэд тэдэнь нэгэтэшье дүүрэдэггүй байха юм. Энэ ушар юу харуулнаб гэхэдэ, аймагай хүдөө ажахын мэргэжэлтэд тус асуудалда анхаралаа багаар хандуулна гээшэ гэжэ гүйсэдком тэмдэглэбэ.

Тэрээнһээ гадна зарим гүүртэнүүдэй малшад ажалдаа хайша хэрэгээр хандана, малай үхэхэ, шонодо барюулха ушар дайралдадаг байгаа.

Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ аймагай соёлой таһаг, аймагай больница, кинофикациин таһаг, райпо гэхэ мэтэ организацинууд малшадые хангаха талаар үшөөл һулаар ажаллаа юм. Илангаяа нүүдэл наймаан холын гүүртэ, фермэнүүдээр оло дахин ябаагүй, эд бараанинь хомор байгаа.

Эдэ мэтые хараадаа абан, аймагай Соведэй гүйсэдком 1917—1972 оной нийтын адууһа малай үбэлжэлгые эмхидхэл һайнтайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхын тула аймагай хүдөө ажахын управлениие, колхозуудай правленинүүдые бэлэдхэл эртэнһээ хэхыень уялгалба.

Хүдөө ажахын управлени, сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомууд, колхозуудай правленинүүд энэ һарада нийтын малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ажал ябуулга дүүргэхэ ёһотой болобо.

Октябриин 20 болотор малай шэнэ байранууд баригдажа дүүргэгдэхэ, хуушануудтань капитальна заһабарилга һайнаар хэгдэхэ ёһотой.

Адуу мал зүбөөр гүүртэлхэ, тэдэниие харууһалха хэрэгтэ харюусалгатай хүнүүдые томилхо шухала.

В. ГАЛСАНОВ.

КОМСОМОЛ БАСАГАН Дарья Байминова дунда һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр ...аймагай Аршаан һууриндахи гэр һуудал хангалгын комбинадта нарикмахераар ... ороһон юм. Ажалша бүхэриг басаган богонихон болзор соо мэргэжэлээ шуда... суттаа хүдэлдэг нүхэдтөө хүндэтэй болонхой. Залуу басаган хүн зондо урин дулаа... энэрхы хулуунаар хандадаг.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...ПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХИНАЛТЫН ...МИТЕДЭЙ БҮРИДЭЛ ТУХАЙ

...ССР-эй арадай хиналтын органууд тушаа Дүримэй үндэһөөр ... АССР-эй Министрнүүдэй Совет республикын арадай хи... комитедэй бүридэлые нимэнүүд хүнүүдһээ баталба: **И. Д. ...** —комитедэй түрүүлэгшэ, **А. Д. Таханов**, **Ф. И. Ченкиров** ...түрүүлэгшын орлогшонор.

...комитедэй гэшүүд: **С. М. Серебряков** — арадай хиналтын ...Үдын городской комитедэй түрүүлэгшэ, **С. М. Хабалов** — ...эй обкомой таһагые даагша, **Д. Ц. Ринчино** — профсоюзуудай ...ной соведэй секретарь, **В. С. Данилов** — БурАССР-эй ...нүүдэй Соведэй үнэ сэнгэйтаһагые даагша, **Н. И. Малыгин** — ...ажахын продуктнүүдэй шанар шалгадаг гүрэнэй ахалагша ..., **В. Ф. Подлеснов** — ВЛКСМ-эй обкомой секретарь, ...**Вазинский** — БурАССР-эй финансын министрэй орлогшо, ...**Сосновская** — «Правда Бурятии» газетын редакторай ор..., **Б. З. Поздеев** — ЛВРЗ-гэй токарь, СССР-эй Верховно Совет... депутат, **Н. Н. Налетова** — «Пригородный» совхозой агроном.

ШЭНЭ МАГАЗИНУУД

Карл Марксын нэрэмжэтэ бульварта хоёр шэнэ магазин баригдажа, һаяхан ашаглалгада үгтөө. Нэгэниинь «Горпищеторгын» эдеэ хоолой 58-дахи, нүгөөдэнь «Горплодоовощеторгын» овощ наймаалдаг магазин болоно.

Худалдаа наймаанай газарта үниие хүдэлдэг, дүй дүршэл ехэтэй наймаалагша Елена Иосифовна Барнашева эдеэ хоолой магазиниие даагшаар томилогдоһон байна. Тэрэнэй даадаг магизинда эдеэ хоолой зүйлнүүд хододоо элбэг байдаг. Жэшээлхэдэ, гахайн, хониной, шубуунай мяхан, элдэб сортын загаһан, макароной зүйлнүүд эндэ таһалтагүй наймаанда гаргагдана. Магазинай хүдэлмэрилэгшэд худалдан абагшадые энэрхы дулаахан угтан абадаг байһанаараа хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой.

Овощ наймаалдаг магазинда ороходо баһал дуратай юумэеэ шэлэжэ абахаар: огородой, эдеэнэй зүйл элбэг байдаг. Капуста, морковь, һонгино, помидор, яблока, груша гэхэ мэтын эндэ худалдагдажа байхыень хододоо харахаш.

Шэнэ хоёр магазинай коллективүүд Агууехэ Октябриин 54 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа. Худалдан абагшадые хангалта һайжаруулха, худалдаа наймаанай түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ гээд уялга соонь хэлэгдэнэ. Хэлэһэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ байһандань найдамаар. 58-дахи магазинай нээгдэһээр оройдоо арбаад хоног үнгэрөө. Гэбэшье тус магазин һарын туршада 25 мянган түхэригэй эдеэ хоол наймаалха түсэбөө дүүргэжэ байна.

Д. ДАНИЛОВ.

Улаан-Үдэ.

УЛЬЯНОВСК. И. Н. Ульяновай нэрэмжэтэ багшанарай институдай шэнэ байшан баригдажа, сентябриин 1-дэ хэшээлнүүд түрүүшынхеэ эхилбэ.

Физико-математикын, байгаали-географиин, түүхэ-хэлэ бэшэгэй, физическэ хүмүүжүүлгын факультедүүдтэ нёдондонойхиһоо 1,5 дахинаар олон студентнэр һураха юм. Энэ институдтай нэгэдэһэн Мелекесскэ багшанарай институдай мянга гаран студентнэр эндэ һуралсаха байна. 1975 ондо тус багшанарай институдта 6000 хүн һуралсахаар хараалагдана. Институдай аудиторинууд, кабинедүүд, лабораторинууд һуралсалай шэнэ түхеэрэлгээр, кинопроекционно аппаратураар, доторой телевиденеэр, тоолон гаргалгын түхеэрэлгээр, тусхай мебелеэр хангагданхай. Уншалгын, актова залнууд, 300 мянган боти номтой библиотекэ, спортын комплекс, студентнэрэй мэдэлдэ үгтэнхэй.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: багшанарай институдай шэнэ байшан; тус институдай фойе соо.

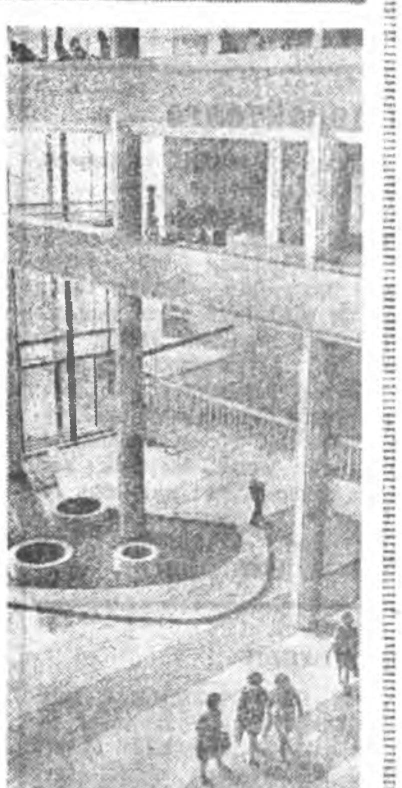

АПН-эй фото.

...СТАВКЭ ...МХИДХЭБЭ

...М. Горькиин нэрэмжэ... республиканска библио... эрдэм техникын шэнэ ... совет, ВОИР ...най хамтаржа бэлдэ... «XXIV съезд ба эрдэм ...ын дэбжэлтэ» гэһэн ...ставкэ нээгдэбэ. Тус вы... хэдэн бүлэгһөө бүри... Жэшээнь, имэ бүлэ... илангаяа һонирхолтой: ... СССР-тэ арадай ...ын хүтэлбэриие эмхид... тухай», «КПСС — ... доторхи техническэ ...ые эмхидхэгшэ» гэхэ ...

Тус выставкэ эрдэм, тех... дэбжэлтын асуудалые ... дунда нэбтэрүүлхэ ...отой.

Т. ГОРБУНОВА,
библиотекарь.

БАЙГАЛ ДАЛАЙЕ МАГТАН ДУУЛАГША

Уран зураашан бүхэнэй ажабайдалай намтар олон ондоогоор эхилдэг. Харин Александр Владимирович Казанскиин намтар һонин юм.

Үшөө һурагша байхаһаа хойшо уран зураашан болохоб гэжэ хэлэдэг хүбүүн багшанарай анхарал абаһаар лэ татаһан юм. Улаан-Үдын пионернүүдэй Ордоной дэргэдэхи уран зурагай кружогто ябахадаа, Александр нүхэд сооһоо илгаржа гарадаг һэн. Үхибүүдэй зурагуудай выставкэ дээрэ оло дахин магтаалда хүртөө.

«Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа» гэһэн буряад арадай үгэ эндэ эгээл таарана.

Александр хүбүүн 1952 ондо Эрхүүтэй уран зурагай училищида ороод, тэрэнээ эрхимээр дүүргэжэ, Москвадахи И. Суриковай нэрэмжэтэ уран зурагай дээдэ һургуулида һураба.

Тэрэ институдаа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр түрэл Буряад ороноо бусажа, зохёохы ажалда шунан ороо. Александр Владимирович нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Уданшьегүй Буряадай уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшээр һунгагдаба.

Үшөө студент ябахаһаа нүхэр Казанский Байгал далай тухай темээр һонирходог һэн. Мүнөөшье тэрэнээ орхингүй, Байгалай эрьедэ ошожо, хэдэн һараар ажаһууба. Тэндэһээ ерэхэ бүхэндөө олон тоото эскиз, зурагуудые асардаг байба.

Сибирь ороной шэмэг болоһон суута Байгал далайн гайхамшагта, үзэсхэлэн байгаалиие, дүрбэн зүгэй һалхин доро хүлгэн эбхэрдэг сэнхир хүхэ долгинуудые, үһалхаяа ерэһэн мантан томо буханууд шэнтеэр тонгойһон хабсагай, ууланаудые, шуурганай үдэр шууян хүүен байдаг хүжэ ногоон хүбшые уран биирэй хүсөөр магтан дуулаха, зураглаха гээшэ тиимэшье амархан бэшэл ёһотой. Эдэ бүгэдые шадахын тула тон һайн техникэ, хурса нюдэн, уран бэлиг хэрэгтэй бшуу. Байгаалиин дабтагдашагүй зураглалнуудые хүнэй сэдьхэл зүрхэ хүдэлгөөр харуулха, зурахада ямаршьеб шэнэ «түлхюур» хэрэгтэй шэнги. Мүн эндэ гайхалтай уран, нарин нягта гар хэрэгтэйл ха.

«Түрүүшын зүлгэ ногоон» гэһэн зурагыень хаража үзэе.

Хабарай үдэрые зураглан харуулхадаа, уран зураашан ехэл нарин нягтаар хүдэлөө гэжэ абаһаар лэ ойлгохош. Түрүүшээр харахада, энэ зураг тиимэшье гайхалтай гоё бэшэ шэнги. Зүгөөр яаралгүйхэн шэртээд үзэгты даа.

...Байгалай эрьедэхи загаһашадай тосхон. Далайгаар һайсал тамарһан онгосонуудай ута хушуунууд харагдана. Үглөөгүүр эртэ. Наран үшөө гараадүй хаш. Зурагай зүүн таладань — ногоорходожо эхилһэн хадануудай хүшэгэ дээрэ загаһашадай гэрнүүд задаржа эхилһэн набшаһадай дундуур харагдана. Наада таладань — хара хүрин газар дээрэ түрүүшын зүлгэ ногоохонууд харбан гаража байха.

Энэмнай Байгалай эрье. Бүри саашаа гүнзэгыдэ — һүн сагаан мананай хүнжэл дорохоно хүлгэнэн, миралзан байһан далай. Саагуурнь — холын хада уулануудай зурлаахайнууд.

Энэ зураг хадаа Эхэ орон, эхэ нютагаа магтан дуулаһан заахан новеллэ болоно бшуу.

«Байгал. Бага далай» гэһэн зураг. Байгаалиин гурбан зураг эндэ үгтэнэ: газар, уһан, огторгой. Энэ зохёол хадаа «Түрүүшын зүлгэ ногоон» гэһэн зурагһаа тад ондоо. Мүнхэ ногоон үнгэтэй нарһан, хасуури, мододые шэмээрээ тэжээһэн үрэжэлтэ газар, ходол хүлгэжэ, үнгэ будагаа һэлгэжэ байдаг уһан, бүрхэжэ, сэлмэжэ байдаг сэнхир хүхэ огторгой — эдэ гурбан зураг энэ зохёол соо тон үргэнөөр үгтэнхэй.

«Хүрбэлигэй хушуун» гэһэн Александр Казанскиин зураг удха, түхэл маягаараа энэ дээрэ дурдагдаһан зохёолдонь дүтэрхы юм. Энэ зураг хадаа нүхэр Казанскиин ехэ амжалта болоно. 1964 ондо Хабаровск хотодо болоһон выставкэ дээрэ энэ зохёол үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө һэн.

Александр Владимирович ганса байгаали зурадаг бэшэ, совет ажалша хүнүүдэй портредүүдые уран гоёор бүтээдэг байна. Жэшээлхэдэ, «Официант басаган», «Буряад эхэнэр», «Загаһашадай бригадир Д. Яковлев» гэһэн портредүүдынь эндэ илангаяа шалгаран гарана.

Бригадир Д. Яковлевай портрет. Байгал далайн номии хүхэ хүшэтэ. Онгосо соо һууһан загаһашан. Эрэлхэг зоригтой, ажалша бэрхэ хүн гэжэ абаһаар лэ ойлгомоор. Тэрэнэй хёрхэ нюдэн холые шэртэнэ. Далай — загаһашанай хоёрдохи гэр.

Байгал тухай Александр Владимирович нилээд олон зохёол бүтээгээ. «Байгалай загаһашад» гэһэн томо зурагынь Москвада болоһон выставкэ дээрэ үндэр сэгнэлтэ абаа. Дошхон абаритай далайтай тэмсэл, һалхи шуурган соошье Байгалые гаталдаг эрэлхэг загаһашадай образ тобойһо тодоор харуулагданхай. Далай соогуур һайса тамарһан томо онгосонууд эрьедэ амарна. Барьягар томо гартай, бага сага юумэнһээ сухарихагүй загаһашад үглөөдэрэйнгөө ажал хэрэгүүд тухай зүбшэн хэлсэнэ ха. Хүнгэн бэшэхэн ажалтай хүнүүд гэжэ мэдэмээр.

Александр Казанский гансашье Байгалые магтан дууладаг бэшэ, совет хүнүүдэй баатарлиг ажалые уран гоёор харуулжа шадана. «Монтажнигууд», «Монтажнигай портрет» гэһэн зурагууд энээн тухай гэршэлнэ.

Дэлхэйн ажалшан арадай агуу багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн гүйсэхын урда тээ Александр Казанский «Имэ парти бии» гэһэн зураг бүтээгээ һэн. Түүхын энэ баримтые уран зураашан уран гоёор, һайханаар харуулжа шадаба гэхэдэ, алдуу болохогүй ёһотой. Тэрэ үеын амисхаал энэ зурагые хаража байхада, абаһаар лэ ойлгогдоно.

Александр Казанский — бэлигтэй уран зураашан. Энэ хүмнай гэр байра шэмэглэхэдээ тон бэрхэ. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын, Хяагтын аймагай Шара голой культурын ордонуудые, Улаан-Үдын «Байгал» рестораниие шэмэглэһэн байна.

Нүхэр Казанский зохёохы ажалайнгаа охин, хүсэн дунда ябана. Тэрэнэй түсэб угаа ехэ. Уран түгэлдэр, гүнзэгы удхатай үшөө олон зохёолнуудые бүтээхыень тэрээнһээ хүлеэнэбди.

С. МУНГАЛОВА,
искусство шэнжэлэгшэ.

Гватемалада хюдалга юундэ түргэдэнхэйб?

Һаяхан Гватемалын хойто зүгтэхи Исабал хото шадар, мүн ороной урда зүгтэй Палина, Сан-Висенте-Пакайе хотонуудай оршондо жэрхэдэһээ хүрэхөөр муухай үхээрэй газарнууд элирүүлэгдээ. «Опосисион» гэжэ мексикан журналай мэдээсэһэнэй ёһоор, тэндэ хүнэй хохимой яһан хубсаһа хунарай таһардаһан, ооһор, шабын түмэр гэхэ мэтэ обоо хүбөө олдоо. Энээн дээрэһээнь тобшолходо, тэдэ хүнүүдые алахынгаа урда тээ зобооһон, туляаһан, хашаһан, тамалһан байгаа хаш.

Эдэ бүгэдые президент Карлос Арана Осорио гэгшын засагаархидай шуһата һабарай сараа гэхэдэ алдуу болохогүй.

Хэдые алана гээшэб?

«Сан Карлос» университедтэ хуулиин гурим заадаг профессор Хулио Камей Эррера, таряашадай удамарша Тересо де Хесус Олива, профсоюзна ажал ябуулагша Хайме Монхэ Донис, студентнүүдэй эмхиин хүтэлбэрилэгшэ Хуан Луис Молина... Алуулагшадай дундаһаа парламентын депутат Адольфо Михангос гэгшые онсолон тэмдэглэмээр. Хүлгүй аад, тусхай тэргэ дээрэ һуугаад ябадаг энэ хүниие гэгээн сагаан үдэр. ниислэл хотын хүн зоноор дүүрэн үйлсэдэ буудажа алаа юм. Эхэ орондоо тон дуратай, сухаришагүй зоригтой депутат парламентын заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, һэшхэлээ алдаһан засагаархидые нэгэтэ бэшэ гэмнэдэг һэн. Теэд Михангосые алагшадые полици «оложо ядаа». Үнгэржэ ерэхэдээ, гэршэнэршье «олдоогүй».

Түрүү үзэл баримталдаг хүнүүдые «агнан» алалгада засагаархидһаа гадна, «МАНО», «НОА» «Мано бланка» түхэлэй фашис эмхиин гэшүүд эдэбхитэйгээр хабаадана гэжэ американ «Крисчен сайенс монитор» газетэ бэшээ һэн. Имагтал һүүлэй зургаа һарын туршада зүүнэй үзэл баримталдаг 500 шахуу политическэ ажал ябуулагшад хюдагдаа.

Гватемалада дунда зэргээр дүрбэн хүн үдэр бүри алуулна.

Хархис засагта, американ монополинуудай эзэрхэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа патриотическа, демократическа хүсэнүүдые Гватемалын засагаархид иимэ аргаар үгы хэхэ һанаатай. Оройдоол табахан миллион хүн зонтой энэ орон имагтал Америкэдэ түшэглэн, тэрээндэ хүдөө ажахын үйлэдбэрилдэг түүхэй эдые үгэдэг туһамаршаниинь болонхой юм. Гватемалын экономикын бүхы һалбаринуудта хойто-америкынхид зонхилхы һуури эзэлэнхэй. Гватемала өөрынгөө промышленностиие хүгжөөхэ бүхы арга боломжотойшье һаа, мүнөө болотор гээгдэнти, хүдөө ажахын орон байһаар. Эндэ гол түлэб кофе, банан ургуулагдана. Кофе үйлэдбэрилгөөрөө Гватемала дэлхэй дээрэ дүрбэдэхи һуури эзэлдэг. Тиимэһээнь лэ энэ гүрэниие «кофейнэ республика» гэжэ нэрлэдэтынь дэмы бэшэ. Хилын саана гаргагдадаг продукциинь хахадһаа ехэнь кофе, банан юм.

Үнгэржэ ерэхэдээ, Гватемалын газарайнь ехэнхи хуби хойто-америкынхидай гарта оронхой. Оронойнь хүн зоной 2,2 процент болодог нютагай, хариин помещигүүд газар уһанайнь 72,3 процент талмайе үбэршэлэнхэй. Американ монополинууд Гватемалын кофейнэ, банановa плантациһаа гадна, түмэр харгынуудыень, электростанцинуудыень, хэлхеэ холбоонойнь бүхы зүйлнүүдые мэдэлдээ абанхай. Бүд нэхэдэг, эдеэ хоолой промышленность баһал тэдэнэй гар соо оронхой. Американ монополинууд Гватемалын промышленность ба хүдөө ажахыда 100 миллионһоо дээшэ долларой хэмжээнэй хубитатай юм.

Энэл шалтагаанһаа Гватемалын ажалшадай экономическа байдал жэл бүри хүшэр хүндэ болоно. Ажал хэжэ шадаха хүн зонойнь гурбанай нэгэн хүдэлмэригүй байна. Ороной хүн зоной 65 процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй. Национальна олзо доходойнь хүн бүхэндэ хүртэсын талаар абажа хараа һаа, Гватемала Урда Америкэдээ эгээл һүүлшын һууринуудай нэгые эзэлдэг байна.

Америкын монополинууд оронойнь экономикые зонхилхоһоо гадна, мүн политикадaньшье шурганхай. Ороной бүхы дотоодын хэрэгүүдтэ хамааржа, үнгэрхэдөө, президентнүүдыень унагааха, томилхо хүрэтэр асуудалнуудые өөһэдынгөө дураар шиидхэдэг юм.

Жэшээ болгон Хакобо Арбенсые дурдая. 1951 ондо Гватемалын улад зон түрүү үзэл баримталдаг полковник Арбенсые оронойнгоо президентээр һунгаа һэн. Энэ хүн американ «Юнайтед фрут компаниин» эзэмдэһэн газарнуудые гүрэнэй мэдэлдэ абахаһаа эхилээд, элдэб олон хубилалтануудые хээ. Хүдэлмэришэдэй салин хүлһэн хоёр дахин нэмээгдээ һэн. 100 мянган таряашанай бүлэ богонихон болзор соо 500 мянган гектар газар хубаан абаа бэлэй.

Вашингтон иимэ байдалтай яашье эбсэжэ шадахагүй байгаа. 1954 ондо хүршэ Никарагуа, Гондурас гэжэ оронуудай газар дээрэһээ зэбсэгтэ добтолго эхилжэ, Гватемалын хүн зонойнь шуһан горхолоо бэлэй. Арбенсын унагаагдаһанай удаа, тэрэнэй хэһэн социально-экономическа хубилалтанууд бултадаа үгы хэгдээ һэн. Түрүү үзэлтэй хүн зониие алалга хюдалга эхилээ һааб даа. Зүгөөр, Гватемалын арад сухаряагүй, зоригоо мүхөөгүй. Хүшэр хүндэ байдалда байгаашье һаа, тэмсэлээ үргэлжэлүүлнэ.

Ороной мүнөөнэй президент Арана гэгшэ үнгэрһэн жэлэй зун засаг гартаа абаһан юм. «Сүүбэн шоно» гэжэ арад зоной дунда нэршэһэн энэ сэрэгэй хүн ажалшадай тэмсэлые хайра гамгүйгөөр дарадагаараа американ монополинуудай анхарал татаһаниинь дамжаггүй. Түрүү, демократ ёһоной үзэл баримталагшадые хашалга, хюдалга улам һүжэрөө. Хойто-америкынхидта ороноо худалдаһан засагаархидтай эрид шанга тэмсэл ябуулдаг хүдэлмэришэд, таряашад болон студентнэрэй хүдэлөөе дараха, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдые хюдаха зорилго Арана урдаа табинхай. Энэ хэрэгтэ Араниие Вашингтон тухирахаһаа гадна, өөрөө эдэбхитэйгээр хабаадана гээ һаа, алдуу болохогүй. Президентын ордон соо американхид бүхөөр шурган оронхой. Орон доторшье мянга гаран американ «советнигүүд» бии юм. Тэдэнэр Гватемалын арми болон полициинхидэй патриодуудтай тэмсэхэдэнь дүршэлөө дамжуулдаг.

Гватемалада хюдалга түргэдэнхэй. Тэрэнэй түлөө нэн түрүүндэ Америкын Холбоото Штадайхид харюусалгатай. Юуб гэхэдэ, өөһэдынгөө политическэ болон экономическа тала хаража, Латиин Америкын ямаршье һэшхэлгүй, шуһата муухай этэгээдүүдые хэрэглэн. тэндэхи арад зониие үймүүлнэ, хүдхүүлнэ, алуур хюдалта һүжэрөөнэ бшуу.

Н. ФЕДОРОВ.
(ТАСС).

Хүршэ областиин
...онинууд

ҺАЙНДЭР: ШҮЛЭГҮҮД, ...ЭСЭГҮҮД

Байгша оной сентябриин 5-да Шэтэ городой Ленинэй нэрэмжэтэ гол талмай дээрэнь «Забайкалиин намар—71» гэжэ номой һайндэр долоодохёо нээгдэһэн байна.

Уран зохёолой энэ ехэ һайндэртэ манай ороной бүхы газар нютагуудһаа олон зохёолшод суглараа. Ленинэй шангай лауреат, «Брестын хэрэм» гэжэ номой автор Сергей Сергеевич Смирнов, уран зохёолшо, «Новый мир» гэжэ журналай редакторай орлогшо О. Н. Смирнов, Москвагай зохёолшод, поэдүүд Яков Аким, Марк Соболь, Булат Окуджава, Андрей Некрасов, Татьяна Глушкова, Алла Стройло, Татьяна Назарова гэгшэд энэ һайндэртэ ерээ. Мүн Омск, Новосибирск, Красноярск, Эрхүү, Хабаровск, Урда-Сахалинск гэдэг городуудһаа уран зохёолшод Шэтын һайндэрэй айлшад болоо. Буряадай поэдүүд Цырен-Базар Бадмаев, Мэлс Самбуев, композитор Базар Цырендашиев гэгшэд хүршэнэрэйнгээ заншалта һайндэртэ хабаадалсаа.

Шэтын зохёолшодой хойто зүгэйнь хүршэнэр — Якадай зохёолшодой организациин секретарь Моисей Ефимов түрүүтэй табан зохёолшод айлшаар ерэнхэй.

«Забайкалиин намар» гэжэ заншалта һайндэрые ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Виктор Иванов нээбэ. Удаань элитэ уран зохёолшо Сергей Сергеевич Смирнов эндэ сугларагшадта хандаба.

Иигээд лэ һайндэр эхилбэ. Ута гэгшын столой нүгөө талаарнь зохёолшод һууба. Нэрэтэй солотой зохёолшодто — Б. Окуджава, М. Соболь болон бэшэ бүхы зохёолшодто гарыень табюулхаяа хүсэгшэдэй олон гээшэнь аргагүй. Сергей Сергеевич Смирнов тамхилхашье сүлөө забдагүй хүдэлнэ. Дүрбэхэн час соо арба мянган ном худалдагданхай! Зохёолшод гараа табижал, табижал байна.

Тэрэл үдэшэлэнииинь областной драмын театр соо (шэнэ гоё байшан бариһан) уран зохёолшод уншагшадтаяа уулзаба. Юһэн зуун хүн эндэ сугларанхай. Ендэр дээрэ айлшад байна. Зохёолшод Стройло, О. Смирнов, Глушкова, Чмыкало, С. Смирнов, Аким, Соболь, Окуджава, Фоняков, Санги, Шульжик, Ефимов. Некрасов, Озолин, Сергеев, Чертов гэгшэд зохёолнуудһаа хэһэгүүдые уншана.

Эхэ орон ба парти тухайдаа, инаг дуран ба зол жаргал тухай, илалта туйлалта ба бэрхэшээлнүүд тухай,хүнэй һайн һайхан сэдьхэл тухайда зохёолшод түүрээнэ, зал соо һуугшад альга ташан, һайшаажа байһанаа мэдүүлнэд.

Пушкинай нэрэмжэтэ областной библиотекэ. Шэтын зохёолшодой хойто хүршэнэр—Якадай зохёолшод городой ажалшадтай уулзахаяа эндэ ерээ. Шэтын литераторнууд Граубин, Филиппов, Никонов, Куренной гэгшэд энэ жэлэй эхеэр Якадта болоһон Забайкалиин литературын декалада хабаадаа һэн. Мүнөө эдэнэр Моисей Ефимов түрүүтэй Якадай зохёолшодые, угтажа, айлшалуулжа байна.

Ород, якад хэлэнүүд дээрэ шүлэгүүдые уншалган болоно. Агууехэ Эхэ орон тухайдаа, түрэл парти тухайда манай ороной арадуудай хани барисаан, тухай эдэ шүлэгүүд соо хэлэгдэнэ. Совет арадуудай хани барисаанай наран доро якад арадай ажахы болон культурадаа туйлаһан амжалтанууд тухай якад зохёолшод шүлэглэн уншана.

Иигээд лэ «Забайкалиин намарай» һайндэртэ хабаадагшад Шэтын областиин хүдэлмэришэд, горнягууд, колхознигууд, алба хаагшад, сэрэгшэд, студентнэр болон бүхы ажалшадтай уулзахаяа табан бригада болоод, табан ондоо харгыгаар гараба.

Шэтэ городой офицернүүдэй Байшангай бага зал соо багашуул сугларанхай. Городой һургуулиин һурагшад дуратай номуудайнгаа авторнуудтай уулзаба.

Марк Сергеев, Яков Аким, Валерий Шульжик, Андрей Некрасов, Анатолий Шастин, Виль Озолин, Арсалан Жамбалон, Алла Стройло гэгшэдэй үльгэр, шүлэгүүд энэ уулзалга дээрэ уншагдаһан байна.

Шэтын үхибүүд «Үсэд элжэгэн» гэжэ В. Шульжигэй шүлэг зүжэг болгоод уншажа, эндэ байгшадые яһалашье энеэлгээ. Удаань эдэнэр концерт харуулһан байна. Эдээнэйнь һүүлээр айлшад Марк Сергеев, Валерий Шульжик, Андрей Некрасов гэгшэд үгэ хэлээ, зохёолнуудһаань хэһэгүүдые уншаа.

Энэ уулзалга дуугаар, сэсэгүүдээр дүүрэбэ.

Пушкинай нэрэмжэтэ областной библиотекэ соо Булат Окуджавын творческо удэшэ болоо.

«Забайкальский рабочий» газетэһээ абтаба.

СПОРТ Спорт СПОРТ

Үбэлэй спортдо — гол анхарал

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада манай ороной хото городуудаар санын 2300 станци, спортын гоё һайхан ордонууд, зүрхэтэйшүүлэй санаар һүрэхэ трамплин болон бусад барилганууд ашаглалгада үгтэһэн байгаа. Мүн үнгэрһэн энэ үе соо дүрбэ хахад миллионһоо дээшэ спортсменүүд-разряднигууд, мянга табан зууһаа үлүү СССР-эй спортын мастернууд бэлдэгдэһэн байха юм. Энээн тухайда «Үбэлэй спортын хүдэлмэри хүгжөөхэ хэрэгтэ профсоюзай болон физкультурна эмхинүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха» гэһэн ВЦСПС-эй Президиумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Тиимэһээ ябажа байгаа табан жэлэй түсэбтэ санын станци, трамплин, конькигаар һолжорхо елүүр, спортын баазануудые 25 миллион түхэригтэ бариха гэжэ тус тогтоол соо тодорхойлогдоо.

Чехословакиин суглуулагдамал командын хоккеистнүүд сентябриин 7-до Финляндиин суглуулагдамал командатай түрүүшынгээ уулзалга үнгэргэбэ. Эдэнэрэй уулзалга 2:2 гэһэн тоотойгоор дүүрэө.

☆ Манай ороной олимпиин наадanай, оронoймнай суглуулагдамал командын хоккеистнүүд гадаадын оронуудай спортсменүүдтэй һалар ээлжээтэ уулзалгануудаа үнгэргэхөөр аян замдаа мордохонь.

Финляндиин хоккеистнүүдтэй наадахаар В. Бобров, Н. Пучков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг олимпиин наадaнай суглуулагдамал команда мордобо. Командын составта вратарьнууд Шеповалов, Володяев (СКА), хамгаалагшад Ляпкин, Сапелкин («Химик»), Паладьев («Спартак»), Чурашов (СКА), Орлов, Назаров («Динамо»), добтологшод Мартынюк, Шадрин, Якушев, Климов («Спартак»), Сырцов, Жучок («Химик»), В. С. Солодухинтан, Иванов, Андреев, Кропотов (СКА), Блинов (ЦСКА) гэгшэд оруулагдаһан байна.

Мүн оронoймнай суглуулагдамал команда сентябриин һүүлшын арбан хоногто ФРГ, Голландиин хоккеистнүүдтэй наадахаар уригдаба. Командын составта: вратарь Третьяк (ЦСКА), Зингер («Спартак»), хамгаалагшад Рагулин, Лутченко, Кузькин, Цыганков, Гусев, Ромишевский (ЦСКА), Давыдов, Васильев («Динамо»), добтологшод Харламов, Петров, Михайлов, Фирсов, Ми-кулов (ЦСКА), Старшинов, Зимин («Спартак»), Мальцев, Мотовилов («Динамо») гэгшэд оруулагданхай.

Хоккеистнүүд аян замдаа...

Олимпиин наaдaнда хабаадалсахаар арбан хоёр ороной хоккейн команда өөһэдынгөө дурые мэдүүлһэн байна. Тэдэнэй тоодо, СССР-эй, Чехословакиин, Швециин, Финляндиин, ФРГ-гэй, Швейцариин, США-гай, Польшын, Норвегиин, Югославиин, Францiин, Японой командaнууд бии.

Манай оронһоо олимпиин наадaнда хабаадалсаха суглуулагдамал команда сентябрь һарада Финлянди ошожо, тэндэ долоон уулзалга үнгэргэхэ юм. Мүн СССР-эй суглуулагдамал команда ФРГ-гэй, Голландиин спортсменүүдтэй хоёр-хоёр уулзалга үнгэргэхэ уряа абаба.

Сентябрь һарада Чехословакиин суглуулагдамал команда Швеци, Финляндиин национальна командануудтай хоёр-хоёр наада үнгэргэхэ болонхой.

Мүн сентябрь һараһаа манай ороной эрхимэй эрхим хоккеистнүүд (жэшээнь, Ташкентын «Спартак») Киев, Челябинск, Глазов, Череповец хотонуудай элүүр дээрэ һорилго, мүрысөөгөө эхилэнхэй.

Олимпиин команда шүүбэ

ХЕЛЬСИНКИ. Финляндида ошоод байһан СССР-эй хоккеистнүүдһээ олимпиин наадaнда хабаадалсаха суглуулагдамал команда Тампера хотодо «Таппара» командые 5:2 тоотойгоор шүүбэ. Манай хоккеистнүүд Жучок, Шадрин гэгшэд хоёр-хоёр, Сапелкин нэгэ шайба сохижо оруулһан байна.

ХУБИИНГАА ЗӨӨРЕЭР АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨЛСЭНЭБДИ

Эхэ оронoймнай экономикын саг үргэлжэ хүгжэхэтэй хамта совет хүнүүдэй байдал һуудал жэлһээ жэлдэ һайжарна. Ажалшадай салин хүлһэн дээшэлнэ, тэдэнэр арьбалһан мүнгэеэ нөөсэлгын кассануудта хадагална. Хэрбээ дүрбэн жэлэй саада тээ республикымнай хүн зон жэлдээ 47,6 миллион түхэриг мүнгэ нөөсэлгын кассануудта оруулдаг байгаа һаа, мүнөө үедэ 92,3 миллион түхэриг оруулдаг болонхой. Энэнь урдахи жэлнүүдэйхиһээ хоёр дахин шахуу ехэ болоно. Нөөсэлгын кассада мүнгэ оруулһан хүнүүдэй тоо 226 мянгада хүрөө.

Железнодорожно районие абаад үзэе. Мянган хүн бүхэндэ тоолоод үзэхэдэ, эндэ 381 хүн нөөсэлгын кассануудта мүнгэеэ хадагалһан байна. Кассада счет нээлгэһэн хүн бүхэнэй мүнгэнэй дунда зэргын хэмжээн 428 түхэриг болоно. Мүн лэ Мухар-Шэбэрэй, Загарайн аймагуудта энэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана.

Гэбэшье республикымнай зарим аймагуудта нөөсэлгын кассануудта хүн зоной мүнгэеэ хадагалха хүдэлмэри тон хангалтагүй ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, республика дотор нөөсэлгын кассануудта оруулагдаһан мүнгэнэй хэмжээе хүн бүхэндэ хүртэсөөрнь абажа хараха болоо һаа, Бэшүүрэй аймагта республикынхида орходоо 33 түхэригөөр, Зэдэдэ—19, Яруунада—32, Хэжэнгэдэ — 37 түхэригөөр бага болоно. Хүн зонһоо нөөсэлгын кассануудта мүнгэ зөөриин иимэ бага хэмжээтэйгээр оруулагдаһан ушар тус аймагуудай экономикоһоо оройдоошье дулдыданагүй. Бэшүүрэй, Зэдын, Яруунын, Хэжэнгын аймагуудай ажалшадай олзо доход бусад зарим нютагайхидһаа һураггүй ехэ байха юм. Арьбалһан мүнгэеэ нөөсэлгын кассануудта хадагалха гээшэ гүрэн түрэдэшье, арад зондошье ашатай туһатай гэжэ тус аймагуудай хүн зондо ойлгуулжа үгэхэ хүдэлмэри мууса ябуулагдана.

Нөөсэлгын кассануудта оруулагдаһан мүнгэ зөөри хадаа түргэн ба удаан болзороор манай арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ мүнгэ урьһалха арга олгоно. Буряадай Госбанкын конторо, тэрэнэй аймагуудтахи отделенинүүд хүн зонһоо оруулагдажа, нөөсэлгын кассануудта хадагалагдаһан мүнгэнэй 35—40 процентыень предприятинуудта, эмхи зургаануудта урьһаламжа болгон үгэдэг байна.

Арьбалһан мүнгэеэ нөөсэлгын кассануудта оруулхадань, хүн зондо таатай зохид байхаһаа гадна, нэмэлтэ олзо доход оруулха нүхэсэл болоожо үгэдэг байна бшуу. Нөөсэлгын кассада хадагалагдаһан мүнгэн дээрэ процент нэмэгдэжэ байдаг гээшэ. Хэрбээ шүүбэритэ аргаар мүнгэеэ нөөсэлгын кассада оруулһан байбал, хүн шүүбэреэр нэмэлтэ олзо абадаг байна.

Нөөсэлгын кассада хадагалһан мүнгэнэй процентнэ нэмэри жэл бүри дээшэлнэ. 1967 ондо нэмэлтэ процентээр болон шүүбэреэр бүхы дээрээ 832 мянган түхэриг хүн зондо түлэгдэһэн байгаа һаа, 1970 ондо энэ мүнгэн 1,6 миллион түхэригтэ хүрэһэн байна юм.

Нөөсэлгын кассада мүнгэ хадагалһан хүн мүнгэеэ үрэлгэн сагтаа абажа шадаха байна. Нөөсэлгын дэбтэр үгэһэн кассаһаа мүнгэеэ абахаһаа гадна, город, аймаг бүхэнэйнгөө түб нөөсэлгын кассаһаа мүнгэеэ абаха эрхэтэй юм.

Нөөсэлгын кассада оруулагдаһан мүнгэн Эхэ оронoймнай экономико хүгжөөлгэдэ нэмэри болодог гэжэ хүн бүхэн ходо һанажа ябаха зэргэтэй.

В. ГОМБОЕВ,
Буряадай АССР-эй гүрэнэй нөөсэлгын касса ба гүрэнэй урьһаламжын талаар Управлениин таһагай ахалагша инспектор.

ЭРХИМҮҮДТЭ —ШАН

Һаяхан Хэжэнгын совхозой хонишодой зүблөөн болоожо. «Энэ жэлэй дүнгүүд, хонишодой саашанхи зорилгонууд» гэһэн элидхэл совхозой главна зоотехник М. Х. Хантаев хэбэ. Элидхэлшэ зарим хонишодой туйлаһан амжалтанууд болон бии байһан дутагдалнууд тухай дэлгэрэнгыгээр эндэ суглараагшадта хөөрэжэ үгэһэн байна.

Хэжэнгэдээ суурхаһан хонишод Шоён Намжилов, Бадма Эжынов, Намсарай Ямпилов гэгшэд хонин бүриһөө хурьга абажа, ноохо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Зүблөөнэй һүүлдэ эрхимүүдтэ шангууд барюулагдаа. Ш. Намжилов Б-Ц. Жигмитдоржиев хоёр 1971 ондо Москва ВДНХ-да ошохо путёвкоор шагнагдаба. Тиигээд хонишод 1972 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абаха гэһэн социалис уялга зүблөөн дээрэ баталан абаба.

Л. ГОМБОЕВ.

«Плайя-Хирон» гэжэ рефрижераторай морягууд Номгон далай дээрэ Калифорниин эрье шадар хахууляар далайн арсаланиие барижархёо. Судныи хүндэлэлдэ тэрэ Хирон гэжэ нэрлэгдээ. Тэрэнэй саашанхи хуби заяанда һанаагаа зобожо, энээниие абажа тэжээхын тулада морягууд Литвагай зоопаркда радиограмма эльгээһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хирон гэжэ нэрэтэй далайн арсалан Каунасай зоопаркда.

ЭЛҮҮР ЭНХЫН БУЛАН

Хорхой санхаһаа һэргылэгты!

Хорхой санхаар үбдэжэ үзэһэн хүн энэ үбшэнэй ямар хоротойень, хэды шэнээн ядарал үзүүлдэгые һайн мэдэдэг. Урдань хорхой санхаһаа болоожо үхэхэшье ушар болодог байгаа. Мүнөө аргын һайн болоһон сагта тэрэ ехэ аймшагтай бэшэ. Гэбэшье энээгээр үбшэлһэн хүнэй тулидагынь мэдээжэ.

«Хорхой санхые үндэһөөрнь үгы хэхэ, тэрэниие хүнүүдтэ халдахаадаг хорхойнуудые усадхаха тухай» манай республикын Министрнүүдэй Соведэй тусгаар тогтоол хоёр жэлэй саана абтаһан юм. Тэрэниие дүүргэлтэ болгон, Буряадай аргашад, хүнэй элүүрые хамгаалха зургаанууд нилээд горитойхон ажал ябуулһан байна.

Түбхын түрүүн аймагай санэпидстанцинуудта халдабарита үбшэнүүдые шэнжэлхэ лабораторинуудай һууринууд нэмэгдэжэ, мэргэжэлтэд эльгээгдээд, тэдэнэй дүй дүршэлөө андалдаха арга боломжонууд олгогдоһон. һуралсалай курсанууд эмхидхэгдэһэн юм. Тиигэжэ жэлэй туршада 150—160 мянган хүн хорхой санхаяа шалгуулдаг болоо. Энэ үбшэ тараадаг уша хорхой хүнүүдтэ бии болоогүй юм аа гү гэжэ жэл бүри зоной дунда һурагшалалга хэгдэнэ. 1970 ондо тус асуудалда республикын хүдөөгэй хүн зоной 86 процентнь харюусаһан байна. Тиихэдэ хорхой санхатай болоожо эхилһэн хүнүүдтэ арга хэгдэжэ эхилээ һэн, мүн ямар нютагуудта энэ үбшэн ехээр дэлгэрһэн байнаб гэжэ элирүүлэгдээд, тиишэ тусгаар мэргэжэлтэд эльгээгдэжэ, зоной дунда арга хэгдэжэ эхилһэн, фенасал, дихлорфен гэхэ мэтэ препарадуудаар уша хорхойн үдэдэг газарнууд хордогдоһон юм. Тэрэнэй ашаар үнгэрэгшэ 1970 ондо урда жэлнүүдэйхидэ орходоо хорхой санха халдалга нилээд бага болоһон байна. Республикын бүхы хүн зоной дунда тусгаар шалгалта хэхэдэ, үнгэрэгшэ жэл 1969 онойхидо орходоо 17 процентээр энэ үбшэн үсөөн үзэгдэдэг болоод байгаа. Гадна Прибайкалиин, Хойто-Байгалай, Баунтын аймагуудта тус үбшэн оройдоо үгы болоо. Гэхэтэй хамта Түнхэнэй, Захааминай, Хэжэнгын аймагуудта хорхой санха элбэгээр үзэгдэдэг зандаа. Тус аймагуудай аргашад уша хорхой үгы хэхэ ажал ябуулга уnжагайруулна, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүд бодото хэмжээ абанагүй гэжэ хэлэхэ дуран хүрэнэ. Тус аймагуудай хүн зоной дунда апрель һарада шалгалтын болоходо, хорхой санхатай хүнүүд һуурин бүхэнүүдһээнь олдоо һэн. Энэ һанаа зоборитой асуудал, тэрэ аймагай хүтэлбэрилэгшэдэй, элүүрые хамгаалагшадай тусгаар анхаралда абтаха ёһотой байна.

Хорхой санха гол түлэб лэ финнозтой (уша хорхойн тархи) мяханһаа хүндэ халдадаг юм. Энээниие хараадаа абажа, республикын санэпидстанци Улаан-Үдэ, Закаменск хотонуудта, Наушки, Усть-Баргузин тосхонуудта, мүн бусадшье һуурин газарнуудтахи базаарта хүдөөһөө ороһон мяха тусгаар нарилан шалгадаг. Захааминай, Зэдын, Баргажанай аймагуудһаа ерэһэн мяхан илангаяа ехэ финнозтой байдаг гэжэ элирээ. Энэ юуб тэхэдэ, дурсагдагша аймагуудай, малай аргашад муугаар хүдэлнэ, мал туранхай ябана, гадна фермэ болон гүүртэнүүд дээрэ санитарна ажал тон һулаар ябуулагдана.

Министрнүүдэй Соведэй дурсагдагша тогтоол дотор хэлэгдэһээр, финнозтой мяха наймаанда гаргахагүй, малай уша хорхой халдахагүйн тула ветеринарна ажал ябуулга хүдөөдэ һайжаруулха тухай асуудал тон һулаар бэелүүлэгдэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Аймагуудта, колхоз, совхозуудта ветеринарна пунктнүүд бии гээшэ ааб даа. Гэхэтэй хамта, тэндэ үүсэлэгдэһэн малай мяхан мууса шалгагдадаг байна, мяханай финноз шалгаха түхеэрэлтэнүүд хэгдээгүй байдаг. Үгышье һаа, хэн нэгэн гахай үүсэлээд, ветеринарна врачай гү, али фельдшерэй ерээдүйдэнь, мяхаяа наймаалжархидаг, тиигээд мяха абаһан айлда ошохоодош, тэрэнь шанагдашаһан байха. Һайса, үни удаан бусалгаагүйдэ, хүлдэхөөгөөгүйдэ уша хорхойн тархи үхэдэггүй, харин бууравшалһан мяхан соо тэрэ үдэхөөр бүри түргэн болоод байдаг.

1970 ондо Бэшүүрэй аймагһаа Улаан-Үдын базаарта асарагдаһан мяхан аяар 10 дахин бусаагдаһан байна. Юундэб гэхэдэ, тэндэхи ветеринарна врачнар нүхэд Тарнуев, Будаев, Бадмаев, ветфельдшернүүд нүхэд Савельев, Панькова, Эрдынеева гэгшэд мяха шалгахадаа хайша хэрэгээр хандаһан, үгышье һаа шалгажа үзэнгүй элүүр гэһэн үнэмшэлгэнүүдые үгэжэрхиһэн байгаа бшуу.

Улаан-Үдын ай[illegible] ажахынуудһаа нийслэл [illegible] до мяханай ехээр ородогынь мэдээжэ гээшэ. Тиимэһээ тус колхоз, совхозуудай малда финнозой үлэгдэл оройдонь үгы болгохо тухай республикын санэпидстанци ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Теэд энэ ажал гансахан хүнэй аргашадай оролдолгоһоо дулдыдахагүй, харин тэрээндэ манай аргашад хам оролсохо ёһотой. Гэхэтэй хамта, Улаан-Үдын аймагай ветеринарна хүдэлмэришэд тус хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг, ажал ябуулһан нэрэ зүүһэн байдаг. «Улаан Оронго», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудһаа, «Пригородный» совхозһоо ерэһэн мяхан мүнөөшье һөөргөө бусаагдадаг. Теэд бусаагдаһан тэрэ мяхан галдагдахын гү, али финнозһоо сэбэрлэгдэхын орондо «доохонуур» наймаалатдашаһан байха юм. Иимэ ушарнууд Захааминай аймагай «Дружба», XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудһаа, Баянголой совхозһоо, Загарайн аймагай Эрхирэгэй, Онохойн, совхозуудһаа, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» совхозһоо, «Коммунизм» колхозһоо, Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» ба Кабанскын, Хэжэнгын совхозуудһаа Улаан-Үдэ асарагдаһан мяханда дайралдаһан байна.

Энээндэ адляар мууса шалгагдаһан мяхан хүдөөгүүр хэды шэнээн наймаалагдашана гээшэб! Иимэ хангалтагүйгөөр хүдэлхэдөө, үүсэлэгдэһэн мяха муугаар шалгахадаа, малдаа уша хорхой халдахаахагүйн түлөө хэмжээ ябуулгануудые абахагүйдөө ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд юу болоно гээшэб? Залхуу хойрог ябадалһаамнай болоожо, хүнүүд үбдэнэ гэжэ тэдэ мэдэдэг болог лэ!

Гэхэтэй хамта тус асуудалаар хүн зоной өөһэдөө ехэ һанаагаа зободоггүйнь гайхалтай байдаг. Мяханай олдоһониинь болоо гээд, тэрэнь финнозтойшье байг, үгышье байг — хамаагүй, гэртээ абаашан сасуул шанажа, түүхэй нойтоор түргэн далда оруулжархидаг. Тиигэжэ тэрэ хорхой санхаар үбдэхэеэ өөрөө яарана гээшэл. Илангаяа хүн зон өөһэдөөл наймааһаа абаһан мяхамнай һайнаар шалгагдаһан гү, али үгы гү гэжэ бодомжолхо ёһотой. Аймагта, базаар дээрэ шалгагдаа аабза гээд лэ һанаа амар байха гээшэ буруу.

Хүнэй аргашан, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд, олониитэ — бултадаа хамтаржа, ниитынгээ хүсөөр хорхой санхые үгы хэхэ, сат соогоо абтаһан БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1969 оной тогтоолые дүүргэхын түлөө оролдохо ёһотой. Юундэб гэхэдэ, энэ бидэнэй өөһэдымнэй элүүр энхын түлөө табигдаһан асуудал гээшэ.

В. ТАХАЕВ,
республикын санэпидстанциин паразитологическа таһагые даагшын уялга дүүргэгшэ.

ХИЛЫН Саанаһаа

РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ДРВ-гэй МИД-эй МЭДҮҮЛГЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ ДРВ-гэй газар дайдые дахинаа бомбодоһон тушаа эрид буруушаал элирхэйлэн мэдүүлбэ. Тэрэнэй мэдүүлгэ дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: США-гай авиаци сентябриин 12-то Куангбинь провинциин хэдэ хэдэн районуудые бомбодоо һэн. Сентябриин 14-дэ американ самолёдууд, тэрэ тоодо «В-52» гэжэ бомбардировщигууд Виньлиниин районие бомбодоо. Эдээнһээ уламжалан үхэл гэмтэлнүүдшье болоһон, хүн зондо гарза хохидол ушаруулагдаһан байна.

ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство США-гай зэрлиг ябуулгые эрид шууд буруушаагаад, ДРВ-гэй сүлөөтэ ба аюулгүй байдалда халдан добтолһон бүхы ябуулгануудые болюулха эрилтэ табиба.

ЕХЭЭР ДУРАА ГУТАНХАЙ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Аттика хотын (Нью-Йоркын штат) түрмэ соо зэрлиг аашын гаргагдаһан тухай мэдээсэлые США-гай олониитэ ехэтэ зэбүүрхэн угтаа. Энэ муухай мүрдэлгэ хюдалгын һүүлээр Нью-Йоркын губернатор Рокфеллерэй хүдэлмэрилдэг байшангай дэргэдэ буруушаалгын ехэ митинг болоһон байна.

США-гай Компартиин национальна түрүүлэгшэ Генри Уинстон Аттикадахи алалга хюдалгые тусхай мэдүүлгээр эрид буруушааба. Энэ хюдалгын түлөө бүхы харюусалга губернатор Рокфеллертэ тохогдохо ёһотой гэжэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ. Аттикадахи хэрэгтэ тэрэнэй хамаараа һаань, хүнэй үхэл гэмтэл зайсуулагдажа болохо байгаа. Тиимэ юумэ хэхэ эрхэ түлөөлэлгэ намда байхагүй гэжэ губернатор баталан хэлэнэ. Теэд Анджела Дэвисые Калифорниин штадай хархис засагаархидта дамжуулан үгэхэ эрхэ түлөөлэлгэ тэрээндэ олдоһон байна бшуу гэжэ тус мэдүүлгэ доторнь тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

Түрмэдэ хаалтатай байһан хүнүүдэй эрилтэнүүд Аттикын ба американ бусад түрмэнүүдтэхи дарлалтын гуримые үшөө дахин элишэлэн харуулаа. Калифорниин Сан-Куэнтинэй түрмэ дотор Джордж Джексониие хорото зорилгоор алаһанай удаа иимэ мүрдэлгэ хюдалга хэгдэбэ.

Аттикада үйлэдэгдэһэн зэрлиг муухай хэрэгые мүрдэхэ, мүн тэрэнэй эмхидхэлшэдые хэһээхэ гэһэн эрилтэ Генри Уинстон табиба. Олониитэ зон эрид шанга буруушаал мэдүүлхэ, түрмынхидэй эрхэ ба ами наһа хамгаалхын тула реформонуудые хэхэ шухала гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Аттикадахи зэрлиг аашые буруушаалгын митинг Буффало хотодо болоод, адвокат Уильям Канстлер үгэ хэлээ. Тиихэдээ Аттикадахи хорото хэрэгые «үшөө нэгэ Сонгми» гэжэ тэрэ нэрлэбэ.

Американ армиин доройтолго

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ олохон генералнуудай элирхэйлэн мэдэрһэнэй ёһоор, США-гай армиин нэрэ хүндэнь мүнөөнэйхидөөл адли иимэ дорой муу байдалда хэзээшье ороогүй юм гэжэ «Вашингтон пост» газетэ бэшэнэ. Американ армиин иимэ байдалда ороһон гол шалтагааниинь — Вьетнамай дайн болоно гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ. «Вьетнамай хойшолон айхабтар хэсүү»,—гэжэ нёдондо Камбоджо хүдар американ-сайгон сэрэгүүдэй добтолон оролгые хүтэлбэрилһэн, мүнөө Европодохи США-гай хуурай газарай сэрэгүүдые командалдаг генерал Дэвисон тэмдэглэнэ. Генералай хэлэһэнэй ёһоор, энэ гэмтэ ябадалай түлөө США «доллароор-шье, солдадуудаашье түлэнэ.

США-гай армидахи иимэ байдалай үндэһэн шалтагаануудые тайлбарилан, тус газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Эндэхи арми американ обществын ондоо ямаршье эмхинүүдһээ илгаагүй. Эдэнэй үмэнэ гараһан асуудалнууд — Америкэдэ хабаатай асуудалнууд болоно». һогтууруулан бадайруулдаг зүйлнүүдые хэрэглэлгэ, хүсөөр бололго, тонуул дээрмэ, үндэһэ яһатанай хоорондын хёмороонууд Америкын городуудта ба һургуулинуудта дэлгэрэнхэй. Эдэнь обществоһоо армида дамжан халдаһан байна.

Таряашадай буһалгаан

БОГОТО. (ТАСС). Туйлай муу байдалда ороһон 160 таряашанай бүлэнэр Колумбиин Уила департаментдахи баяшуулай хэдэн эдлүүриие һаяхан буляан абаа. Нютагай хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор аграрна реформо хэхэеэ, элдүүрилдэг хүнүүдтэнь газар үгэхэеэ эндэхи засагаархидай арсаһанһаа уламжалан таряашад буһалгаа хэһэн байна. Ороной дотоодо районуудтахи нилээд олон таряашад газаршьегүй, ажалшьегүй юм гэжэ Колумбиин засагаархид мэдэрхэ баатай болобо.

Индиин нийслэл хото—Дели. Президентын ордон һаймдэрэй оршон байдалда. ВТА-ТАСС-ай фото.

Тобшо мэдээсэлнүүд

ХАНОЙ. (ТАСС). Октябриин 3-да үнгэргэхэ гэжэ американо-сайгон засагаархидай зарлаһан «президентын һунгалтые» хүн зоной буруушаалга Урда Вьетнамай городуудта улам хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна.

Сүлөөлэлгэ гэжэ хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «хуурмаг һунгалтада эсэргүү арадай фронтдо» мүнөө үень политическэ ниитын, шажанай 65 эмхи хабаадаһанхай. Иимэ эмхинүүд Урда Вьетнамай Сайгон, Хюэ, Дананг ба бусад олон городууд, провинцинуудта ябуулга хэнэ. Эдэ эмхинүүд США-гай ээзэрхэг түримхэй дайе, һунгалтын урда тээхи мэхэ гохонуудые эрид буруушааһан мэдүүлгэнүүдые тунхаглана.

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). «Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай зургаан ороной финансын министрнүүд валютын-мүнгэнэй гурим хубилгаха (реформо хэхэ) хамтын хараа бодол тодорхойлоо. Валютануудай, тэрэ тоодо долларой, эрьесэ хубилгаха гэбэл, США худар харин оронуудһаа абаашажа наймаалагдадаг эд товарнуудта 10 процентын нэмэлтэ налог тохолгоёо болюулха ёһотой гэжэ «зургаанай» министрнүүд тоолоно. Эдэнэй хараа бодолынь долларой үнэ хубилгаха эрилтэ мүн гэжэ тайлбарилагдаха болоно.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Уласхоорондын худалдаа наймаанай ба капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ һомололгын асуудалнуудые шэнжэлхын тула президент Никсонэй толилһон тусхай комиссиин элидхэлэй ёһоор, өөрынгөө партнёрнуудта эсэргүү политическэ, экономическа хашалтые США бүри ехээр хэрэглэхэ һанаашалгатай.

Һаяхан тунхаглагдаһан элидхэл дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: дэлхэйн экономикын талаар ээлдэг түрүү байдалаа США алдаад байна. Энэ хэрэг заһаруулхын тула, американ худалдаа наймаанай политикын талаар бүри эрид хэмжээ абаха, бусад оронуудта абаашадаг американ эд товарнуудта худалдаа наймаанай талаар тойбо татадаг ябадал шууд болюулгаха, уласхоорондын валютын системые Холбоото Штадуудай ашаг туһада зорюулан хубилгаха гэжэ тэрэ комисси дурадхана.

МАДРИД. (ТАСС). Испаниин валютын биржэнүүдтэ долларой үнэ унажа үргэлжэлһөөр. Энэнь һүүлэй хэдэн һарын турша соохи эгээл доодо хэмжээндэ хүрэтэр буугаад байна.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ авиаци Урда Вьетнамые олооро бомбодоно. Сентябриин 14-нэй үглөөгүүр «В-52» гэжэ бомбардировщигууд Кхесаниин американ бааза шадархи районуудта дахинаа добтолоо. Тиихэдээ 360 тонно болохо бомбонуудые хаяа гэжэ Ассошиэйтед пресс-сэй корреспондент Сайгонһоо мэдээсэбэ.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Португалиин зонхилолго доро байдаг газар нютагуудтахи байдал тухай асуудал наринаар зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр колони болюулха асуудал шэнжэлэн шиидхэдэг ООН-ой тусхай комитет иимэ шиидхэбэри гаргаа: колониальна оронууд ба арадуудта бэеэ даагһан байдал олгохо тухай ООН-ой деклараци дүүргэхэеэ Португалиин арсаһыень, тэрэшэлэн африкан арадуудта эсэргүү колониальна дай тэрэнэй хэжэ байһыень эрид шууд буруушааха гэбэ. Португалида сэрэгэй ба экономическа туһаламжа үзүүлдэг баруун гүрэнүүдэй, түрүүшын ээлжээндэ НАТО-гой гэшүүдэй, ябуулгын тон буруу байһанда онсо анхарал хандуулагдаа.

Инди-Пакистанай хилэ дээрэхи байдал

ДЕЛИ. (ТАСС). Инди-Пакистанай хилэ дээрэхи оршон байдал шангадуу байһаар. Ранинагар гэжэ [illegible]тагта (Баруун Бенгалиин штат) [illegible] диин территориие пакистан сэрэгэй гэнтэ буудаха үедэнь, сентябриин 15-най үглөөгүүр үсэд шанга [illegible] далдаан болоо гэжэ ПТИ агентство мэдээсэнэ.

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). [illegible] АПН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, сентябриин 13-най һүни Кханпурай районд Индиин зүгһөө [illegible] кистанай газар дайдые артиллерийн миномёдоор буудаһанай һүүлдэ [illegible] сэглэмэл 300 шахуу хүнүүд [illegible] Пакистанай хилые дабажа [illegible] байна. Пакистан сэрэгүүд хилэ [illegible] багшадтай буудалдаха үедөө 60 [illegible] ниие алаа, 2 хүниие плендэ а[illegible]

Хюэ хотодо жагсаал болобо

ПАРИЖ. (ТАСС). Америкада [illegible] гүү олоной жагсаал сентябриин [illegible] да Урда Вьетнамай Хюэ хотодо [illegible]лоо. Жагсаалда хабаадагшад [illegible] намһаа американ сэрэгүү[illegible] энэ дары гаргаха эрилтэ [illegible] бижа, хотын үйлсэнүүдээр да[illegible] Вьетнамай 12 наһатай хүбүүе [illegible] рикан солдадай алаһан ябадал [illegible] жагсаал хэхэ шалтагаан бол[illegible] байна. Жагсаалда хабаадагшад [illegible]род соогуур патруль хэжэ [illegible] американ сэрэгэй полициин авто[illegible]шиные галдаа.

Фермернүүдтэй уулзабашье...

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Прези[illegible] Никсон экономическа поли[illegible] фермернүүдтэ дэмжүүлхэ хүсэл[illegible]гөөр Сагаан байшан соо США-[illegible] фермернүүдэй эмхинүүдэй хүтэл[illegible]рилэгшэдтэй һаяхан уулзаа. Б[illegible]хада, энэ уулзалгань биратай [illegible] гүйгөөр үнгэрһэн янзатай. Гадаа[illegible] асаржа худалдагдадаг эд бараа[illegible] 10 процентын алба гайли нэмэ[illegible]хохо болөһон тушаа һанаата бол[illegible] байһан тухайдаа фермернүүдэй [illegible]хинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд пре[illegible]дентдэ мэдүүлбэ. США-гай энэ [illegible] гайлияа болюулаагүй һаань, [illegible] оронууд харюугай хэмжэ[illegible] абаха, тиигээд Америкын хүдөө [illegible]хын продукциие гадаадын оро[illegible] гаргажа худалдалга хорохо, ф[illegible]нүүдтэ ехэ хохидол ушаруулха [illegible]но гэжэ тэдэ хүтэлбэрилэгшэд мэд[illegible]лээ.

ХОЙТО ИРЛАНДИДА БАРРИКАДАНУУД ДАХИНАА БОДХООГДОБО

ДУБЛИН. (ТАСС). Хойто Ир[illegible]диин Лондондерри хотын Бог[illegible] гэжэ католическа кварталда ба[illegible]кадануу дахин бодхоогдоо. [illegible] уһатуулдаг «си-эс» гэжэ газтай [illegible]натануудые энэ квартал худар [illegible]лиин солдадуудай шэдэһэнэй, [illegible] эндэхи хүнүүд тээшэ буудаһа[illegible] һүүлээр иимэ баррикадануу[illegible] хоогдоо. Богсайдай хэдэн хүн [illegible] хатаһан байна.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: [illegible] байнуудые дүүрэн хүсөөрн[illegible] дэлгэхэ» — түрүү бэшэг. «Окт[illegible]риин хубисхалай хүндэл[illegible]һэн ниитэ гаршаг доро [illegible] цинууд. ТАСС-ай шэнэ [illegible]

Хоёрдохи хуудаһанда: Л. [illegible]вэй «Ажахыгаа шадамар [illegible] хүтэлбэрилхэ» гэһэн ста[illegible] С. Преловскаягай «Депутат[illegible] хэрэгүүд» гэһэн корреспон[illegible] «Коммунистнууд ходоодо т[illegible] зэргэдэ» — фоторепортаж.

Гурбадахи хуудаһанда: В. Се[illegible]геевэй «Үүлэнэй саагуур хо[illegible]доһон һара» гэжэ роман [illegible] — В. Найдаковой статья. Хил[illegible] саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: [illegible] нютагай һонинууд. Соносхо[illegible]

Редакторай орлогш[illegible]
С. С. ЦЫРЕНДОРЖ[illegible]

Н-02477. Заказ № 105[illegible]